

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po nj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravištvu telefon št. 85.

Narodovci.

(Prosto po „Miru“.)

Čudne, prav čudne članke je jel prinašati »Mir« od tistega časa, odkar se je zgodila znana afera s političnim ozadjem na skupščini Ciril-Metodove družbe, ter so zagledali beli dan naši članki »Koroške razmere«. Jel je opletati najprej po akademiki, potem po »liberalnih« koroških duhovnikih in zdaj po »Narodovcih«. Nekam zmedeno je jel pisati o kranjskih in o koroških slovenskih liberalcih, o novih strankah, kakor bi ga bila objela črna megla. Le toliko je razvideti iz članka, da je vse drugo delo dozdej bilo na Koroškem ničvredno, in da sploh še ni nihče ničesa storil kakor samo preljudi dr. Brejc in duhovščina in specialno zadnja 90 procentov narodnega dela, — akademikov delo sploh nič vredno ni, rodoljubje pa da jim je le sport... Sploh meri »Mir« zadnji čas vse po procentih, — kako je razdelil volilce, in kako žalostni so procenti odločnih »Mirovih« pristašev, to vemo, — samo tega še ni povedal, koliko procentov enemu ali drugemu klerikalnemu rodoljubu politika na Koroškem nese. Da bo klerikalna politika Korošce rešila, tega sicer člankar »Mirov« ne dokazuje, zamolči pa seveda, da je poglala na Kranjskem šele napredno nacionalna ideja nemškutarijo iz kranjskih mest, in da je šele napredna stranka dvignila Slovenstvo na Kranjskem, pa tudi na Štajerskem in Primorskem na stopnjo, na kateri je. Tedaj, ki je nastala slovenska napredna politična struja, se je šele pokazalo, koliko je duhovščina storila za slovenstvo, kdo je največ nemškutaril po uradnih knjigah (krstnih, mrtvaških, poročnih matrikah), in kdo je bil kriv, da je slovenski narod tako zaostal. Duhovščina in z njo združeni klerikaleci! Najsičajnejši, najnovejši dokaz duhovniškega narodnega čuvstvovanja pa je: rodoljubje, ki je je pokazal slovenski škof Jeglič v Würzburgu! To je najmarkantnejša moment-fotografija, katero naj bi bil celovški »Mir« podal svojim bralcem. Mesto tega pa se je lotil »Mir« nekaterih posvetnjakov, katere ima za liberalce, ter jim predbacia razna narodna »hudodelstva«, zlasti se obregne ob akademike, — ti so mu posebno na potu — ter navaja dva B. in L., ki sta postala »heilovca« comme il faut. Tudi mi jih poznamo, — oba sta bila navdušena

»Daničarja«, eden je bil celo blagajnik, drugi se je posebno izkazoval kot čestilec — Lučerjev! Tega staršina »Danice« dr. Brejc gotovo ni vedel, ker bi sicer ne bila prišla ta dva nesrečnega »Mir« ter tako že itak zloglasno »Danico« še bolj kompromitirala. Tem moment-fotografijam pa naj bo tudi nam dovoljeno dodati nekaj fotografij iz koroških slovenskih klerikalnih krogov, katere »Mir« pušča popolnoma v — miru, zlasti pa tiste premnoge nemarne slovenske duhovnike, ki ne ganejo niti s prstom za slovensko narodno stvar.

Župnik A. v G., odlični rodoljub, je glasoval za to, da odpadejo v šoli sredi slovenskega ozemlja še tiste tri edine ure pouka v slovenščini. Klerikalni voditelj B., hud v jeziku, je delal jezikovne pritožbe za denar in zastoj, kadar mu je ravno v glavo padlo »prikazati se junaka«, in morda enkrat na mesec »nastopiti kot rešitelj naroda«, — dosegel tuintam kak uspeh, potem pa zagnal puško v koruzo ter mirno sprejemal nemške rešitve slovenskih vlog in nemška vabila, česar »liberalni« prednik ni storil. Župnik C., odlični rodoljub, na slovensko prošnjo pošlje nemško izpolnjeno dvojezično tiskovino za slovensko stranko. Dekan D., še odličnejši rodoljub, piše principialno samo nemško krstne in druge knjige. Voditelj E., velik zabavljac kranjskim in koroškim klerikalcem — lansko leto, se letos brati z nemškim kaplanom Walcherjem, ki je ob otvoritvi karavanske železnice bil edini toli netakten, da je zasramoval javno Slovence. Kaplan F., imeniten rodoljub, je v neki pravdi, v kateri se je zahtevalo slovenski protokol v začetku od vseh strank, javno nagovarjal in pregovoril eno stranko, da je sodniku pomagala iz zadrege ter se zadovoljila z nemškim protokolom, — bil je to prvi ugodni trenutek, ko sta si stala nasproti dva slovenska odvetnika na Koroškem ter bi bila v smislu jezikovnih naredb izposlovati mogla slovenski zapisnik! Preprečil ga je slovenski duhovnik, ki opravi na Koroškem, kakor piše »Mir« 90% narodnega dela! Slava mu! Župnik G. v V., slovenski rojak, je najhujši nemškutar, tako da ga hvalijo celo »Freie Stimmen«, ravno tako župnik H. v M. itd. Zmanjkalo bi nam abecede, ako bi hoteli slediti »Mirovemu« zgledu. Občudujemo samo predzrnost »Mirovca«, da si upa kot glasilo koroških Slovencev pasti po posameznih osebah, ki jih prišteva

svobodomiselem ter jim očita razne narodne grehe, dočim ima v vrstah jako znanih, pronoširanih »slovenskih« klerikalcev toliko hvaležnega gradiva, da bi lahko s svojimi famoznimi moment-fotografijami napolnil par številke... Ne bomo se pečali v tem članku podrobneje z »Mirov«, — pokazati smo hoteli slovenskemu naprednemu občinstvu samo, kakšno pot je začel hoditi »Mir« kot glasilo koroških Slovencev, ki je bilo po besedah prošta Einspielerja ustanovljeno za to, »da se vzbudi v slovenskem narodu koroškem narodna zavest in ljubezen do domovine... Odlični rodoljubi na Koroškem pravijo, da je to — rakova pot, ki ga pelje v kranjsko klerikalno močvirje, in kakor znamenja kažejo — imajo prav! Ako vztraja pri svojem zdaj začetem žanru, postane lahko »Mir« poleg »Slovenca« in »Naše moči« najodličnejši slovenski — Revolverblatt! Oj, tužni slovenski Korotan!

Pismo s Hrvaškega.

(Rakodeczajve »koncesije«. — Rakodeczaj in Madžari v neprimikah.)

V Zagrebu, 5. sept.

Vsled obstrukcije hrvaške delegacije v peštanskem parlamentu se ni mogel uveljaviti ves zakonski načrt o železničarski pragmatiki, na to je minister Kossuth, kakor je znano, predložil drug zakonski načrt, obstojč iz samo enega paragrafa, v katerem so bile združene prve točke prejšnje zakonske osnove, predvsem pa določba, da mora biti vsako večje madžarskega jezika, ki hoče biti sprejet v železniško službo.

Kossutha je takrat parlament pooblastil, naravno brez sodelovanja hrvaške delegacije, da lahko izvede določbe prejšnjega zakonskega načrta o dolžnostih železničarjev navedbenim potom, dokler se ne sestavi nov zakonski načrt.

V nedeljo je končno Kossuth izdal to naredbo, a Rakodeczaj se sedaj hvali, da se v njej nahajajo dragocene »koncesije« za Hrvaško, še več, s to naredbo je baje odstranjen vsak spor z Madžari, da torej hrvaško-srbska koalicija nima nobenega razloga več, da bi se ne sporazumela z Rakodeczajem.

Kot temeljno »koncesijo«, ki se nahaja v novi Kossuthovi naredbi, navaja Rakodeczaj tole spremembo:

Preje se je glasil oni kritični paragraf v zakonskem načrtu, ki je bil sprejet, tako, da se v železniško službo sprejemajo samo osebe, ki so večje madžarskega jezika; sedaj pa se glasi ta tekst v naredbi tako-le: »Sprejem v železniško službo je odvisen od tehle kvalifikacijskih pogojev: »Znanje madžarskega jezika itd.« Torej z besedico, da se znanje madžarskega jezika zahteva samo kot pogoj »kvalifikacije«, smatrajo Madžari in z njimi tudi Rakodeczaj, da je odvzeta vsemu sporu oostrost državno-pravnega konflikta; s tem se baje ne daje kakor s prejšnjim tekstom, madžarskemu jeziku značaj državne jezika tudi za Hrvaško, marveč samo železnica zahteva kot »privatno podjetje« od svojih nastavljenecv znanje madžarskega jezika. A tudi to, pravi Rakodeczaj, je končno še lahko sporno državno-pravno vprašanje, ki vsled tega mora priti pred regnikolarne deputacije, ki imajo reševati take spore med Ogrsko in Hrvaško; glavno pa je, da Ogrska s to spremembo dokazuje, da ni mislila kršiti naše avtonomne pravice. Nadalje je v Kossuthovi naredbi še neka druga neznatna sprememba. V prejšnjem zakonskem načrtu se zahteva razen znanja madžarskega jezika na teritoriju Hrvaške tudi znanje hrvaščine, toda samo za občevanje z občinstvom; v naredbi pa se terja, da je potrebno znanje hrv. jezika na Hrvaškem tudi radi občevanja z oblastmi. V naredbo je sprejeta tudi sprememba glede železničarskih društev, da jim potrjuje pravila na Hrvaškem ban v sporazumu s trgovskim ministrom.

To so torej za sedaj najglavnejše »koncesije«, na temelju katerih se hoče Rakodeczaj obdržati na banski stolici, in sicer s podporo koalicije. Madžari pa mislijo, da so s tem onemogočili nadaljevanje za nje opasne hrvaške obstrukcije 10. oktobra, ko se zopet snide peštanski parlament.

Na vse to odgovarja koalicijsko časopisje (»Pokret«) na kratko tako-le: Minister Kossuth ni s to naredbo niti izpolnil one obljube, s katero se je hvalil Rakodeczaj.

V prejšnji zakonski osnovi je bila določba, po kateri je minister izjemoma lahko oprostil železniške uslužbence od znanja madžarskega jezika, dalje da so bile ulične železnice na Hrvaškem, ki so jih zgradile občine, izvzete iz določbe o potrebi madžarskega jezika. To so bile »zasluge« hrv. ministra Josipovića, kakor se je

on opetovano hvalil. No, teh določb sedaj ni v Kossuthovi naredbi.

Takisto je pa ostala v tej naredbi tudi zahteva, da morajo tudi najnižji delavci na železnicah znati madžarski, to pa znači toliko, kakor izključiti od te službe na tisoče naše domačega delavstva.

Nadalje so za to leto razpisane ustanove za 30 hrvaških mladeničev, ki se hočejo posvetiti železniški službi. A v tem razpisu je določba, da bodo samo tisti takoj imenovani za uradnike, ki položijo izpit z odličnim uspehom. To je zopet zapostavljenje Hrvatov, zakaj Madžari se imenujejo za uradnike brez izpita, položenega z izvršnim uspehom.

Glede tega, da bi se naj sedaj ta državno-pravni spor odstopil regnikolarne deputaciji in se za sedaj odstranila kriza med Hrvaško in Ogrsko, naglašajo složno vse koalicijsko časopisje, kakor je že pred konfliktom izjavila hrv. delegacija, da se vprašanje edinega na temelju zakona uveljavljenega službenega jezika ne more in ne sme proglašati spornim.

Ako bi se hrvaški jezik, o katerem so določbe v nagodbi iz l. 1868, jasne kakor solnce, proglasil tudi s hrvaške strani za preporen, kaj bi se potem ostalo v nagodbi jasnega in nedvoumnega?!

* * *

Zaljubljeno šilenje Rakodeczajve na koalicijo ta odklanja gotovo najodločneje.

Dosedaj so neprestano Rakodeczajevi slugi in madžarski časopisi zatirjali nepoučenemu svetu, da bo Rakodeczaj ustanovil preko koalicije in proti njej novo unionistično stranko. S to mislijo je tudi prišel, da ustvari za Madžare na Hrvaškem novo parlamentarno večino, ki bo služila madžarskim ciljem še bolj, kakor prejšnji madžaroni. Rakodeczaj je čakal v nadi, da razpade koalicija in da na njenih razvalinah nagradi kaj zase. Posrečilo se je njemu in madžarski vladi edino to, da so se izločili srbski radikaleci, toda to je preneznatna strankarska korist.

Čas hiti, kmalu bo 10. oktober, ko se mora zbrati peštanski parlament, a nad njim visi Damoklejev meč — hrvaška obstrukcija. Narodnost na Ogrskem se čaja, narod se oglašja ter zahteva demokratično ureitev države, v narodnem oziru tudi ni veliko ministrstvo ničesar doseglo. A sedaj provzroča še hrvaška toliko skrbi.

LISTEK.

Domenek ob valčkih.

Spisal dr. K.

Jeza me je kuhala, da je kar vrelo po meni. Vzrok temu pa je bil list »Iskra«. Sicer ne zato, ker bi bil v njem kak napad name. To ne in tega se mi tudi v bodoče ni bati. Kako tudi? Saj veste, da se časopisje bavi samo z osebnimi velikimi pretenzij, to je z možmi, ki imajo vodstvo narodovo v rokah ali pa se pehajo zanj, dočim sem jaz tako skromno revišče, da sem že vesel, če zamorem samega sebe tako voditi, da je meni prav in drugim ne v spodtiko. Temveč jezilo me je, da »Iskra« tako piše, kakor piše.

»Ali se to pravi ljudstvo po časopisju vzgajati, ga umsko in нравsko dvigati, če se piše o samih osebnostih in pikantijah?« sem rekel sam pri sebi ter v ogorčenem rodoljubju zalučal zadnjo številko »Iskre« po mizi.

Da bi si pa jezo ohladil in pomiril živce, uvidel sem, da mi je treba še v sredstvu, ki mi je pomagalo se vsedkar, kadar sem se ga v sličnih slučajih poslužil. In to sredstvo je

sprehod po tistem delu Latermanovega drevoreda, ki vodi proti Šiški. Zakaj ravno po tej poti, mislim, da ste že sami uganili; če ne, boste pa kmalu na jasnem. Vsaj v tem, da glasba blaži čuvstvenost in pomirjevalno vpliva na razdražene živce, smo vsi edini, kar nas je od narave tako razkošno obdarjenih, da znamo v pravem času in na pravem mestu katero zapeti. Zdej vas pa vprašam: V katerem kotu naše združene Slovenije se pa muzicira toliko in s tako finostjo glasbenih nijans, kakor ravno ob imenovani poti? Tu imaš godbo od jutranje do večerne zarje, navadno še pa čez. Pa kaj godbo! Ne godbo, ampak godbe, in sicer kar po tri naenkrat. In tako je prav; da lahko nadaljuje druga, kadar opešajo godec prve, in da popriime tretja, ko onemoreta prva in druga. Seve najlepše je že, kadar vse tri obenem zastavijo svoje glasove, kar se, vsa hvala in čast trudoljubivosti proizvajajočih umetnikov, dogaja prav pogosto.

Zato pa res ne vem, zakaj se te godbe ne nastanijo v »Zvezdic«. Tukaj bi bilo za nje pravo mesto. Njih glasovi bi se razdelili po vseh ulicah enako, tako da bi dobil vsak Ljubljčan svoj delež. Če pa že morajo biti v Latermanovem drevoredu, potem pa ne uvidim, čemu se v »Švicariji« in »Narodnem domu« prireajo koncerti, ko vendar akordi laterman-

skih godb done tako mogočno, da jih na polno uho uživaš tudi, če sediš v »Švicariji« ali v »Narodnem domu«. Ti koncerti le motijo in ne pušče latermanskim glasom priti do prave veljave. In to je vendar škoda. Občinstvo je prikrajšano na užitku, glasbena umetnost pa na učinku.

Saj vendar ni nič veličastnejšega, ko kadar se zamorejo glasovi vseh treh latermanskih godba svobodno razviti. Pete te srbe tedaj in srce ti poskakuje, ko stojiš pod kostanji ali ob kraju šišanskega gozda poslušas milobne glasove najnovejših melodij, ki tako umetno soglašajo. In kaj šele, ko se oglašijo bobni! To vam je užitek, pravim. Kako ti bami, bomi in bumi dobro denejo človeku! Ravno tako, kakor da bi te božal kdo z lisičjim repom pod pazduho. Zato pa ni čudno, da se ti razburjenost vidno polega, ozlovoljenost ponehava in da postaneš slednjič, ko se oglase za finale še različni zvončki, tako razposajene volje, da bi kar zaplesal po travniku.

Brez šale, kar zaplesal. Četudi sem jaz zelo resen mož, kakor si itak sami lahko mislite, vendar me je zadnjič ob melodioznih valčkih tako ščegetalo po podplatih, da sem kratkoma prvo pestunjo, ki je porivala voziček mimo mene, pograbil čez pas hoteč se zavrteti z njo po strmini. Sicer se je ta preklicana Micka izvijala

mojemu objemu, vendar prepričan sem, da bi se bila končno že vdala, ko bi ne bilo slišati ljutih kletv mojeg prijatelja Mrkača, ki se je blizal.

»Kaj pa ti je, Mrkač?« ga sočutno vprašam, bliskoma odtegnivši roko od Mieke.

»Hudič!« je grdo zaklel. »Človek gre v drevored, da bi se razvedril in v svežem zraku okrepil živce, pa to peklenko lajanje mu ne pušti priti do sape. Oglušiti moraš in zavrteti ti mora v možganih.«

Jaz sem pa iz tega, da tako noro sodi o glasbeni umetnosti latermanski, takoj uvidel, da imam opraviti s človekom, ki je hudo bolan na duhu. Zato takoj zaživžgam bližnjemu izvoščku, zgrabim Mrkača za roke, da se ni mogel braniti, ga posadim v voz in ga peljem naravnost na opazovalni oddelek. In tukaj so učeni zdravniki dognali, kakor sem že tudi jaz diagnosticiral, da ima neutralgia cerebrials acutissima, kar je po naše povedano toliko, kakor da je popolnoma neumen. In res, čez štiriindvajset ur je Mrkač zbesnel, čez osemindvajset pa je bil revež »eine Leiche«.

Mrkačev slučaj nas torej uči, da se sicer čudesa ne godijo v Latermanovem drevoredu, da bi namreč ozdravel tudi tisti, kogar živčevje je vse segnito. Toda kdor je samo nervozen, razburjen in razdražen, tiste-

mu se pa to zdravilišče ne more priporočati dovolj toplo.

Jaz za svojo osebo že moram reči, da se srečnega štejem, ker imam svoj bureau ne daleč od njega. In kako bi se ne? Vsaj mi ne uide noben glas latermanske godbe, tudi če imam okna zaprta. Zato so pa moji živci močni ko telefonsko omrežje in moje čelo vedro ko spranje nebo.

Če me pa le kdaj razdraži kak klientček, takrat pa odprem okna na stečaj, da zamore biti učinek krepkejši. In kadar sem prav intenzivnega razvedrila potreben, tedaj grem pa v neposredno bližino sirenskih glasov, da tik ob njih viru krepim svoje živce.

Tako sem storil tudi oni dan, ko me je razjarila »Iskra«.

Razburjen in ozlovoljen sem se sprehajal po omenjenem potu jezeč se, da list, na katerega sem stavil toliko nadej, prinaša tako malo za občinstvo vzgojevalnega čtiva. »Proč z osebnimi napadi, psovkami, pikantijami in škandali,« sem na tihem vzklikal, »mesto tega pa pouk in moral!« Ker so pa k sreči ves ta čas igrali vse tri godbe naenkrat, ena virajoč »Fischerin, du kleine«, druga »Zu Mantua in Banden«, tretja »Radecki je bil en fajn gospod«, njih fortissimo pa so vrh tega krepili v primernih presledkih mogočni akordi harmoničnih bobnov, obračala se

A Rakodezay še nima stranke ter je ne more ustanoviti. Pa kako se naj približa narodu on, ki ima na čelu vtisnjen pečat narodnega izdajstva, ki ga spremlja strastno sovraštvo vsega naroda?

Ne preostaja mu drugega, kakor razglasiti po časopisih, da povabi na nekakšno konferenco tudi zastopnike koalicijske. Najrajši bi namreč imel, ako bi mogel zediniti trezne elemente v koalicijski z ostanki nekdanje madžarske stranke. V političnih krogih v Zagrebu se vse s meje tej Rakodezayevi naivnosti. Naša koalicijska, pa naj si sede v njej različni elementi, je edina in slojna kot skala napram Rakodezayju. Nihče izmed politikov se mu ne bo približal, z njim se dogovarjati, temuč ga bo hrvaški sabor obtožil, ker je sprejel bansko čast proti volji naroda in na podlagi velike kršitve temeljnega zakona.

Kakor stoji stvari sedaj, ne preostane Rakodezaju drugega, kakor da razpusti hrvaški sabor ter postane pravi komisar.

Obrtni vestnik.

Od leta 1859. dalje, ko se je razglasil prvi enotni obrtni zakon za vse avstrijske dežele, sloneč v zmislu tedanjega naziranja na temelju obrtne svobode, je prišlo tekom let do številnih izprememb našega obrtnega prava. Gospodarske razmere so se predrugačile, nastale so časovne druge potrebe, in zavladalo je drugačno naziranje. Brezobzirna obrtna svoboda ni zadovoljevala, zahteve po zakonih, službe obrambi obrtnega stanu, pa tudi trgovskega srednjega stanu so se stavljale z vedno odločnejšim poudarkom. Tako se je tekom 50 let v etapah izpreminjalo posamezna poglavja obrtnega reda iz leta 1859. Ne glede na razne vladne ukaze moremo naštetih nič manj kot osem izpreminjalnih zakonov. Od teh so se najobsežnejše izpremembe izvršile po noveli iz leta 1883., ki je mimo določil v varstvo obrtnega delavstva uvedla takozvane rokodelske obrte, in po letošnji noveli, ki je smoteno izvedla sposobnostni dokaz v rokodelskih obrtih, razširila delokrog obrtnih zadrž in nanovo uvedla sposobnostni dokaz za nekatere stroke trgovine. Od prvotnega obrtnega reda so po teh mnogostevilnih prenosih ostali le še nekateri redki paragrafi v neizpremenjeni obliki, so to določila glede reda na sejmi. Sejmski promet edini je ostal še svoboden. Povsem v skladu z gospodarskim razvojem je pa tudi glede ureditve sejmskega prometa moč zaznati tendenco, merečo odločno saj v mestih, in sicer večjih krajih na izločitev splošnih blagovnih sejmov in na domestitev teh s specialnimi sejmi, ki se omejujejo le na posebne vrste blaga, kakor na primer živilski sejmi. Spričo številnih izprememb v obrtnem pravu je nastala potreba, da se objavi obrtni red v celoti, upoštevaje vse dosedanje premembe. Na to se je mislilo že pri posvetovanjih in razpravah o zadnji, nedavno uveljavljeni obrtni noveli ter se je vladno to izrečno pooblastilo. Poslužnoč se te pravice je vladno nedavno v državnem zakoniku objavila obrtni red v celoti. Ta korak je le pozdravljati, zakaj orientacija je bila vsled velike razkosanosti res težavna. Brezdvomno pa je prav pri obrtnem redu, ki je neposredno praktičnega pomena za tako številno zastopane stanove, treba preglednosti in jasnosti.

Komaj je stopila v veljavo obrtna novela, že pripravlja vlada zopet

nove izpremembe. Omenili smo že na tem mestu, da je pri zadnji obrtni noveli ostalo šest poglavje obrtnega reda, ki obsega določbe glede obrtnega pomožnega delavstva, nedotaknjeno, izvzemši le nekatera določila glede obrtnih vajencev, ki so se morala izpopolniti z ozirom na uvedbo obligatoričnih pomošniških izkušenj v rokodelskih obrtih. Na polju takozvanega delavskega varstva je ostalo vse pri starem. Najbrž vlada ni hotela sprožiti namenoma vprašanja o noveliranju tega važnega poglavja sočasno s preureditvijo določb, namenjenih strožji obrambi in boljši organizaciji obrtnega in trgovskega stanu, ker se je izvestno bala, da nastanejo ob razpravi tega kočljivega vprašanja tako velika nasprotstva med delojemalci in delodajalci, da sploh ne bi bilo moč odpraviti predloge. Na polju delavskega varstva namerava vlada sedaj predvsem izvesti potom zakona tiste izpremembe, ki so po našem obrtnem pravu potrebne spričo mednarodnega dogovora dognanega lansko leto septembra meseca v Bernu. Ta dogovor se tiče prepovedi nočnega dela za delavke v industrijskih podjetjih. Po daljšem posvetovanju so se na mednarodni konferenci zedinili v tem pogledu za poseben dogovor, kateremu so se poleg Avstro-Ogrske pridružile še sledeče države: Nemčija, Belgija, Danska, Španija, Francija, Anglija, Italija, Luksenburg, Nizozemska, Portugalska, Švedska in Švica. Bistvo dogovora je, da države, ki so pristopile k temu dogovoru, izvedejo tekom dveh let prepoved nočnega dela za delavke v vseh industrijskih podjetjih, katera imajo v službi več kot deset delavcev in delavk. Izvzeta so podjetja, v katerih delajo le člani družine. Nočni počitek mora trajati naj enajst ur, ta enajsturni počitek mora vsekakor obsegati čas od desete ure zvečer do pete ure zjutraj. Izjeme — skritev nepretrganega počitka — so dopustne le v nekaterih izrednih primerih, tako na primer je v takozvanih sezonskih industrijah, ki imajo ob gotovem letnem času redno intenzivnejše obratovanje, dovoljeno ob največ 60 dneh zadovoljiti se s počitkom v izmeri deset ur. Ker je, kakor omenjeno pristopila Avstro-Ogrska k temu mednarodnemu dogovoru, ki naj pripomore k kolikor moč enotni izvedbi delovarstva za ženske, nastane potreba, da se temu dogovoru primerno izpremeni določbe našega obrtnega reda. Vlada je načrt predmetnega zakona že dovršila in je pričakovati, da predloži parlamentu že na jesen tozadevno predlogo. Kakšne določbe obstoje sedaj v Avstriji glede varstva delavk, zaposlenih v obrtnih podjetjih sploh, in zlasti tudi v tovarniških obratih? Predvsem bodi omenjeno, da je po določbah obrtnega reda smatrati nočni čas čas od osme ure zvečer do pete ure zjutraj. Za tovarniška podjetja določa obrtni red v paragrafu 96 b izrečno, da ženske praviloma ne smejo delati ob nočnem času. Zakon pa hkratu pooblašča vlado, da dovoli izjeme tega pravila v posebnem oziru vrednih slučajih, torej v takih industrijah, v katerih je nočno delo nepogrešna potreba. Te pooblastitve se je vlada poslužila le v nekaterih prav redkih primerih, tako pri fabrikaciji konzerv in izdelovanju papirja. Za netovarniška podjetja obrtni zakon glede nočnega dela od strani žensk doslej nima nikakih utesnjevalnih določb. V splošnem pač določa v varstvo žensk, zaposlenih v obrtnih podjetjih vseh vrst, da se otročnice tekom štirih tednov po porodu ne smejo uporabljati za redno obrtno delo;

je, kakor drugače ni moglo biti, moja razpoložnost vedno na bolje. In ko so slednjič zabingljali še zvončiki, izginil je zadnji sled moje ozlovoljenosti in postal sem vesel, da sem se že začel ozirati, ali je kje blizu kaka pestunja, da bi jo zgrabil čez pas in se zasukal z njo po senožeti.

Toda v tem trenutku mi pride nasproti »Iskrin« urednik Maks Tintožer. Bil je silno prijazen, čemur sem se čudil, ker je sicer vedno mrk in zamišljen. Jaz pa tudi nisem bil grob, ker sem bil, kakor omenjeno, v najboljšem razpoloženju, torej v stanju, ko sem vsekdar pripravljn objeti vse, kar je nežnomladega med lepšo polovico človeštva. Sicer ko sem ga zagledal, me je spomin na »Iskro« in njeno neumno pisavo res zopet nekoliko ozlovoljil, vendar pa, ker so v tistem hipu zaropotali vsi bobni naenkrat in to s tako močjo, da je hreščalo, kakor da bi se svet podiral, razvedril se je zopet moj obraz.

»Kaj pa ti tukaj, Makso?« ga vprašam.

»Izmučen sem; sem se pa prišel semkaj vedrit. Vsaj veš, urejevanje ni kar za psa.«

»Verjame, verjame. No, ampak« — zdaj sem pa že hotel blekniti nekaj proti njegovi pisavi; pa sem se premagal. Nato sem pa rekal:

»Kaj ni tu prijetno in zdravo?«

»Že mora biti, ker mi je dr. Otrovník ta kraj nasvetoval.«

»Kaj vendar!« se začudim. »Ti rečem, bela vrana, dober zdravnik je dr. Otrovník. Drugi pa, ali nič ne vedo ali pa iz gole sebičnosti bolnikom ne priporočajo tega zdravilišča.«

Tintožeru pa je ležalo nekaj važnejšega na sru; zato ni utegnil zabavljati čez zdravnike. Temveč po nekaterih laskavih opombah o mojem izvrstnem zdravju in evetnem lieu ter o mojih lepih literarnih uspehih, mi pravi:

»Da, Jaka Stržen, tebi se godi dobro. Ti imaš vsako leto šest mesecev dopusta. Kako bi bil jaz srečen, ko bi ga imel vsaj nekaj tednov. Sicer bi mi ga šef dovolil, samo namestnika bi si moral dobiti. Toda kje naj ga iščem? Izmed vseh mojih znancev bi bil ti edini nalogi kos. Ti si istih političnih in verskih načel, kakršne zastopa naša »Iskra«, in kar je glavno, v tebi tiči več vatlov dolga žurnalistična žilica, le tebi edinemu bi list z lahkim srcem prepustil.«

»Tisto že, tisto,« pravim. »Toda jaz se z načinom tvojega urejevanja ne strinjam.«

»Vidiš, zdaj dobiš priliko, da mi pokažeš, kako naj se ljudstvo po časopisju vzgaja, umsko in npravsko dviga, kakor ti vedno zahtevaš. In če se obnese, te bom posmehal.«

»Kaj pa?« ga vprašam. »Ali se

nadalje pooblašča obrtni red v paragrafu 94. vlado, da določi, v katerih obratih vsled zdravju škodljivih opravil sploh ni dovoljeno uporabljati žensk ali pa le pod gotovimi pogoji. Te pravkar omenjene pooblastitve se vlada doslej še ni poslužila. Na podlagi internacionalnega dogovora glede prepovedi nočnega dela za ženske v obrtnih podjetjih s saj 10 delavci in delavkami se je vlada lotila reforme našega obrtnega reda in v svojem načrtu zadevo uredila tako, da izvede sklepe internacionalne konference potom izpopolnitve § 96. obrtnega reda. Ob tej priliki pa namerava vlada hkratu preko obsega mednarodnega dogovora razširiti prepoved nočnega dela za ženske v obrtnih podjetjih sploh, torej tudi v onih, ki imajo manj nego 10 delavcev in delavk v svoji službi. Tako bi prepoved nočnega dela za delavke zadel tudi mali in srednji obrt. Razlika med podjetji z deset in več delavci ter malimi podjetji z manj nego deset delavci je pa po vladnem načrtu ta, da mora trajati nočni počitek v prvih nepretrgoma enajst ur, pri drugih pa devet ur, in sicer ob času od osme ure zvečer do pete ure zjutraj. S tem bi se storil odločen korak naprej na polju socialne politike, namenjene varstvu obrtnega delavstva, ter bi se doseglo zenačenje delavk z mladostnimi delavci, ki se že po obstoječih predpisih praviloma ne smejo uporabljati za nočno delo. To izpremembo, ki sega preko mednarodnega dogovora, hoče vlada izvesti s tem, da se izpemeni § 95. obrtnega reda. Razume se po sebi, da se ta daleposežna reforma ne da dekretirati meninici tebi nič brezizjemno in veljavno za vse obrte brez razločka, zakaj gotova obrtna podjetja so neohodno navezana na nočna dela. Prepoved nočnega dela za ženske v obrtnih podjetjih sploh more biti le pravilo, ki more veljati le tam, kjer se po ustroju obrtnih obratov da izvesti. Za obrtna podjetja pa, pri katerih je močno delo nepogrešna potreba, bode treba dovoliti izjeme, sicer bi bil novi zakon v takih primerih le v škodo onim, katere naj bi ščitil. Vladni načrt zategadelj tudi dopušča v oziru vrednih primerih olajšave in izjeme. Kakor omenjeno je pri nas že od leta 1885. prepovedano nočno delo za mladostne delavce, t. j. take, ki še niso dovršili 16. leta. Kakor pa je od tega pravila vlada dovolila izjeme, poslužnoč se postavne pooblastitve, na primer za gostilniški in pekovski obrt, bode upoštevajoč prav iste okolnosti in potrebe vsekakor dekretirala izjeme tudi glede nočnega dela za ženske. Previdno je, da vladni načrt jemlje ozir tudi na obrte, ki od časa do časa vsled pomnoženega dela potrebujejo nočno delo, ter dopušča, da se proti sami zglastitvi pri obrtni oblasti uporabljajo pri takih obrtih odrastle ženske za nočno delo največ 60 dni tekom enega leta. Ta olajšava je iz tega razloga na mestu, ker bi se sicer širilo delo na dom izven delavnice, ki je v zdravstvenem oziru redno še škodljivše.

Rokodelski obrti, ki jih običajno izvršujejo ženske. V splošnem veljajo za ženske, ki hočejo samostojno obrtovati prav tiste določbe kakor za osebe moškega spola. Za izvrševanje sedlarskega ali mizarskega obrta na primer, ki jih je šteti med rokodelske obrte, bi bilo treba ženski izpolniti prav tiste pogoje kakor moškim. Glede rokodelskih obrtov pa, ki jih navadno in že vsled starih običajev izvršujejo ženske, pa dovoljuje zakon gotove olajšave glede dokaza usposobljenosti: Sposobnostni dokaz

bom pa smel posluževati tudi tvojega uredniškega koša?«

»Kolikor boš hotel; koš je brez dna in stoji vedno pri mizi.«

»In tudi škarij? He!« ga vprašam nadalje.

»Kaj pa da! Se razume. Škarje ležijo vedno odprte na mizi.«

»No, potem pa že; pa še nekaj« — in zdaj sem si parkrat zamolklo odkašljal — »veš, jaz bi še pač rad avanziral. Zato mi kaže najbolje, da igran na zunaj komedijo političnega netičanemisa, ker le kot tak se morem zatekati k poslanecem katerega-koli kluba. Uredništvo »Iskre« je pa le precej upostavljena služba, in kar je zlasti pomisleka vredno, list ima premalo poslanecov za sabo. Vsaj me razumeš, Makso?«

»Bodi brez skrbi, Jaka! Ker poznam svet in tebe, sem to že tudi premislil. Tvoje sotrudištvo ostane vsem drugim tajno, samo šef bo zanj vedel, in tako boš ti še vedno lahko igral politično vlogo netičanemisa.«

S tem zagotovilom je bil domek končan in drugo jutro sem že široko sedel pri uredniški mizi, imajoč pri nogah brezdani koš, pri rokah pa režeče škarje.

Vendar kako sem kot »Iskrin« začasní urednik vzgajal občinstvo, povem vam pozneje. Poprej si pa moram poziviti živce ob valčkih.

namreč ni donašati ženskam za te vrste obrtov na način, kakor je predpisan sicer za rokodelske obrte, marveč obrtno oblastvo po svojem preudarku presoja zmožnost prosilke od slučaja do slučaja, ne da bi bilo vezano na določene formalnosti. Seznam rokodelskih obrtov, ki jih navadno izvršujejo ženske, je vlada nedavno razglasila. Med te obrte je šteti: obrt za vezenje zlata, srebra in biserov; žensko krojaštvo z omejitvijo na ženske in otročje obleke; modistovski obrt ter obrt za izdelovanje umetnih cvetlic in za lišpanje s peresi.

F. G.

Skupni ministrski svet.

Dunaj, 6. septembra. V začetku prihodnjega tedna se vrši na Dunaju skupni ministrski svet, ki se bo bavil v prvi vrsti s sklicanjem delegacij in s programom za to delegacijsko zasedanje.

Preosnova ministrstva

Dunaj, 6. septembra. Nemška nacionalna korespondenca poroča, da so vse vesti o preosnovi ministrstva brez resnične podlage. Med pletjem se ni ničesar storilo, kar bi moglo vplivati na sestavo vlade. Ne da se zanikati, da se izza zadnjih državnozbrskih volitev polaga na sodelovanje krščansko socialne vlade pri vladnih poslih posebna važnost. Tudi krščanski socialci sami tega ne zanikajo, le odločili se še niso iz strankinih in osebnih ozirov, da bi odposlali svojega zastopnika v ministrstvo. Češki agrarci se resnično potegujejo za poljedelsko ministrstvo, toda temu se protivijo nemški agrarci, pa tudi sposobnega moža nimajo češki agrarci za ministra. Resnično je, da hoče odstopiti naučni minister dr. Marchet, toda tudi to spremembo bo skušal baron Beck zavlačevati vsaj dotle, da se razjasni stališče političnih strank napram predstoječim nalogam parlamenta, ker parlamentarna vlada ne more in ne sme biti odvisna od slučajne večine.

Praga, 6. septembra. Načelnik nemških agrarcev posl. Peschka je izjavil glede preosnove ministrstva, da nemški agrarci ne pripuste češkega poljedelskega ministra ter se bodo takemu poskusu uprli z vsemi sredstvi. Glasilo nemških agrarcev pa piše o tej stvari, da nemški agrarci niso lačni ministrskih služb ter so zadovoljni, ako le sede v ministrstvu kremeniti nemški (aha!) možje, naj si bodo katere koli stranke. Nemška agrarna stranka si nikoli ne bo dala plačati slabe nagodbe z enim ali dvema ministrskima sedežema, temuč bo glasovala le za tako nagodbo, ki varuje splošne avstrijske, posebno pa agrarne interese.

Nagodbena pogajanja.

Dunaj, 6. septembra. Neposredno pred sestankom novih nagodbnih konferenc so začeli na Ogrskem raznašati vest, da ni junktima med nagodbnimi točkami glede banke in kvote, in da ogrska vlada tudi izključuje tak junktim. Značilno je, da nastopajo Madžari ravno sedaj s tako zahtevo, ko je vendar avstrijska vlada od nekdanj izjavljala, da ne more sprejeti nagodbe, ako niso v njej obvezni dogovori zaradi kvote in banke. Kako taktiko zasleduje pri tem ogrska vlada, ni znano, toda z avstrijske strani se izjavlja, da je popolnoma izključeno, da bi avstrijska vlada podpisala nagodbo, v kateri bi ne bilo točke glede kvote in banke. Avstrijska vlada vztraja na svojem načelnem stališču glede nagodbe, in ogrska vlada bi se kruto motila, ako bi se zanašala, da se izpolnijo njene zahteve. Ako bi ogrska vlada vztrajala pri svojih zahtevah ter bi hotela točki glede banke in kvote izločiti, potem bi bilo za Avstrijo popolnoma nemogoče, skleniti nagodbo.

Hrvaško madžarski konflikt.

Budimpešta, 6. septembra. Podpredsednik neodvisne stranke posl. Nava y je govoril na shodu v Mezökovaeshazi tudi o konfliktu s Hrvati. Rekel je, da se bo vlada s parlamentom vred prizadevala, da se naprejše sredstva in hvati. On za svojo osebo se zanaša, da se to posreči. Ako pa se sporazumljenje ne doseže, bo madžarski narod močan dovolj, da si zagotovi svoje nad tisoč let stare pravice in obvaruje enotnost države, ako treba tudi s spremembo poslovnika.

Srbski radikali na Ogrskem.

Budimpešta, 6. septembra. Glede vesti, da izstopijo srbski radikali iz narodnostne stranke ter se pridružijo madžarski neodvisni stranki, izjavlja slovaški poslanec Milan Hodža, da srbski radikali uganjajo že nad 20 let najčistejšo neodvisno politiko ter se priznavajo za princip personalne unije, vendar ne verjame, da bi Srbi zatajili tako da-

leč svoje slovanstvo, da bi se pobratili s Košutovci. Volitev patrijarha se prav nič ne tika narodnostnih strank.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 6. septembra. V vrhovni vojni upravi se kmalu izvrše važne spremembe. Vojni minister Rödiger, ki se je poročil s hčerjo generala Holčevnikova ter vsled tega samovoljno postavil generala v vse njegove prejšnje pravice, dasi je bil v preiskavi, mora odstopiti. Na njegovo mesto pride general Polivanov. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič odloži vrhovno vojaško poveljništvo. Na njegovo mesto pride varšavski gubernator Skalon.

Generalu Stösselju se je prepovedalo, izdati zapiske o obleganju Port Arturja ter tudi ne sme časopisom dati tozadevnih poročil.

Odesa, 6. septembra. Izgredi »črne zvezde« se nadaljujejo. Zvečer si nihče ne upa na ulice, ker nihče ni varen pred napadi. Posebno hudi izgredi proti Židom so bili povodom neke procesije. Mnogo Židov je bilo hudo ranjenih z noži in krogli. Pri napadu na neko židovsko hišo je bil vodja »črne čete« aretiran, toda gubernator ga je takoj zopet izpustil.

Varšava, 6. septembra. V Lodzu je sedem roparjev ustrelilo bogatega trgovca Adameka, ker jim ni hotel dati 1000 rubljev.

Rusija in Anglija.

Praga, 6. septembra. Kakor znano, je obiskal včeraj ruski minister zunanjih del Izvolski angleškega kralja Edvarda v Marijinih varih. Po obedu pri kralju je pridržal kralj Izvolskega v svojem salonu, kjer sta se razgovarjala skoraj celo uro. Pri slovesu je kralj izročil ministru veliki križ Viktorijinega reda v znak priznanja, da se je dosegla angleško-ruska pogodba. Tudi grof Pahlen je dobil visoko odlikovanje. Nato je imel Izvolski dolgo posvetovanje z angleškim poslanikom G o s c h e n o m.

Punt v Maroku

Pariz, 6. septembra. Minister Pichon je izjavil, da sedanji položaj v Maroku nujno zahteva, da se v vseh maroških pristaniščih organizira policija. Glasom konference v Algecirasu se mora sestaviti policija iz maroškega vojaštva, le inštruktorji morajo biti Francozi in Španci. Francoski zastopnik je sedaj vprašal maroškega vojnega ministra Gebbasa, ali prevzame jamstvo za življenje francoskih inštruktorjev, ako se organizira policija. Minister je odgovoril, da ne more prevzeti takega jamstva. Ta odgovor je francoska vlada sporočila veleislam z obvestilom, da bo v takih okolnostih treba policijo organizirati iz francoskih in španskih vojakov. Potemtakem je mogoče, da pride v maroška pristanišča kmalu novo francosko in špansko vojaštvo, da prevzame policijsko službo.

London, 6. septembra. Vsled zadnjega napada na francosko vojaštvo pri Casablanci je Mulej Hafid zopet pozval arabska plemena, naj se zdre vsakega napada na Francoze.

Vsi višji mohamedanski duhovniki so se izrekli proti temu, da se Francozom napovedala »sveta vojna«, ker Francozi niso stopili dosedaj na nedotakljiva mohamedanska tla, temuč so Casablanca le začasno zasedli.

Pariz, 6. septembra. Ministrski predsednik Clemenceau je rekel glede položaja v Maroku, da je francoske izgube zelo obžalovati, toda vedeti je bilo treba že naprej, da takih operacij ni mogoče izvršiti brez žrtve. General Drude je postopal, kakor je bila njegova dolžnost. General ima na razpolago 7000 vojakov, ako ne računa s 500 Španci. To število popolnoma zadošča in general je dobil več vojaštva, kakor ga je zahteval.

Madrid, 6. septembra. Ministrski svet se je bavil tri ure z maroški zadetvami. Sklenilo se je, da morajo biti vse garnizije južne Španije pripravljene za odhod v Maroko.

Madrid, 6. septembra. Diplomatični zbor je vprašal maroškega vojnega ministra Gebbasa, kaj namerava ukreniti proti nemiru. Minister je sklical k sebi vse vplivne in odlične može ter jim zapovedal, naj vplivajo na kolovodje puntarjev pomirljivo. Predlagal je, naj se ustanovi izjemno sodišče za obsodbo nemirnežev. Vsi poslaniki so mu pritrili, razun španskega, ki je ugovarjal, češ, da bi tako sodišče prišlo v konflikt s policijo, kakršna se mora ustanoviti glasom konferenčnih sklepov v Algecirasu. Cela zadeva se je predložila v odločitev španski vladi, ki je končno pritrčila predlogu vojnega ministra Gebbasa.

(Dalje v prilogi).

Pariz, 6. septembra. Franco-sko vojaštvo iz Casablance je zasedlo Mazagan.

London, 6. septembra. »Daily Telegraph« poroča iz Tangerja: »Stojimo pred velikimi dogodki, ki bodo odločilno vplivali na evropsko politiko. Najpomnejše prihodnji teden nastopi popolna in absolutna intervencija Francije.«

Madrid, 6. septembra. Odločilen španski državnik je izjavil, da Španiji opisujejo meje njenih dolžnosti konferenci sklepi iz Algecirasa. Španija se vsled tega udeleži le policijske organizacije ter si bo prizadevala, zadržati Francijo od nadaljnjih korakov, da se zabrani vojska, ki bi stori la konec neodvisnosti Maroka. Poveljnik španskega vojaštva je dobil ukaz, naj opusti vse nepotrebne vojaške izlete iz Casablance, da se fanatizem Mavrov še bolj ne podžiga. Časopisje smatra za edino mogočo rešitev konflikta, ako se dogodki v Casablanci proglasijo za končane ter se začne s pogajanjmi glede odškodnine.

II. shod narodno-radikalnega dijaštva.

Nekako kot uvod zborovanjem vršil se je v četrtek v Celju IV. redni letni občni zbor »Prosvete«. Prostrana dvorana »Skalne kleti« je bila nabito polna, navzoči so bili državni poslanci in župan Ivan Hribar, dr. Vekoslav Kukovec kot zastopnik »Narodne stranke«, dr. J. Sernee, veliko število celjskih narodnih dam in rodoljubov in nad 100 dijakov. Brzjavno sta shod z Dnaja pozdravila drž. poslanca Jezovnik in Roblek. Predsednik »Prosvete« jurist E. Rekar zariše v kratkih besedah delovanje »Prosvete« v preteklem letu in pozdravlja navzoče goste. Zahvaljuje se vsem podpornikom društva, predvsem mestni občini ljubljanski, in slov. naprednemu časopisju. Poslanec Ivan Hribar pozdravlja nar. rad. dijaštvo kot predsednik izv. odbora nar. napr. stranke predvsem pa kot slov. drž. poslance, kot ono dijaško strujo, ki je reformirala slovensko dijaštvo v smislu početkom toli zasmejanega drobnega in narodnoizobraževalnega dela. Nadomestilo je nesmiselnost križevskih statutov in sablastja s kulturnim delom. Spominja se časov, ko so se posmehevali drobni peščici »reformatorjev«, danes pa vidi mogočno armado idealnih sobojevnikov in hrepni po tem, da bi se vse napredno dijaštvo strnilo v vrste narodno-radikalnega dijaštva.

Dr. Vekoslav Kukovec pozdravlja zborovanje imenom »Narodne stranke za Štajersko«, ki si je v kulturnem delu svojega programa stavila slične naloge, kot jih zastopa »Prosveta«.

Jurist Frank Trampuz je nato podal tajniško poročilo. Društveno delovanje v preteklem letu je bilo zelo intenzivno in mnogostransko. Društveni delokrog se je razširil na vse slovensko ozemlje, posebno pozornost pa obrača društvo koroški in štajerski jezikovni meji in kočevskim Slovincem. Ustanovile so se doslej 4 podružnice namreč celjska, podravska, ki prav marljivo delujeta in novomeška ter posavska, ki šele pričenjata z delovanjem. Poleg ustanavljanja lastnih knjižnic, kar je tvorilo glavno jedro društvenega delovanja, je posredovala »Prosveta« pri mnogih občinah in izobraževalnih društvih, da te osnujejo lastne javne knjižnice. Društveni odbor sodeluje tudi pri ljubljanski javni ljudski čitalnici, koje obisk je po izkazanih statistikah prav povoljen. V prihodnjih dneh se otvori tudi javna knjižnica. Društvo je priredilo nekaj predavanj in vesele, ki so prav dobro vzele. Posebno je omenjati akcije v prilogi narodnim trgovcem, ki naj praktično realizira geslo »Svoji k svojim«.

Jur. Albin Pleško o omenja v svojem knjižničarskem poročilu, da je osnovala društvena centrala doslej 24 javnih ljudskih knjižnic, ki vse prav izbornu uspevajo. V teh knjižnicah je nad 1850 dobrih knjig. Samo letos je društvo osnovalo 8 novih knjižnic s skupno 604 knjigami. Za izpolnitev obstoječih knjižnic se je porabilo 210 knjig. Darovanih je bilo društvu v preteklem letu 1157 knjig, za kar izreka darovalcem zahvalo. Upeljal se je pri vseh knjižnicah nov način izposojevanja, ki olajšuje knjižničarju delo in omogoča lažjo kontrolo. Končno omenja, da je po statistiki, ki se je naredila, ljudstvo največ čitalo Jurčiča, Kersnika, Tavčarja, Sienkiewicza in Knezovo knjižnico. Društvo bo moglo tekom teh počitnic zopet ustanoviti 3 nove javne knjižnice.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal iur. Anton Sodnik posnemamo, da se je denarni promet društva v preteklem letu potrojil. Dohodki so znašali 1880 K 75 v, med tem darovi 622 K 80 v, izdatki pa

1867 K, tako da znaša blagajniški prebitok 13 K 75 v. Proračun izkazuje 1800 K dohodkov in 2300 K izdatkov, primanjkljaj je tedaj 500 K. Bilanca izkazuje 3294 K 97 v aktiv in 1048 K 82 v pasiv, tedaj znaša čisto društveno premoženje 2246 K 15 v. in se je pomnožilo od lanskega leta za 1204 K 73 v.

Imenom celjske podružnice poroča jurist J. Lešničar, ki omenja, da je ona ustanovila dve javni knjižnici in sicer v Gaberju pri Celju in v Novi cerkvi. Poleg tega je priredila podružnica celo vrsto poljudnih predavanj.

Imenom podravske podružnice je poročal phil. Frank Mravljak. Podružnica deluje ob skrajni jezikovni meji. Ustanovila je v preteklem letu 7 ljudskih knjižnic in sicer v Št. Ožboltu ob Dravi, Sv. Antonu na Pohorju, Kapli, Sv. Duhu na Ostrem vrhu, Marenbergu, Vuhredu in Kamnici pri Mariboru. Podružnica je marljivo sodelovala pri vseh narodnih prireditvah in podjetjih ob meji.

Pri debati o odborniških poročilih pojasnil je dr. Kukovec, zakaj se ni dalo izposlovati, da bi imela »Prosveta« svoje zastopnike v narodnem svetu za Sp. Štajersko in govori za ustanovitev zveze slov. naprednih nepolitičnih društev. — Jur. Kramer govori o predavateljskih kurzijah, ki naj jih skuša »Prosveta« ozi- vtvoriti v Ljubljani. — Živino-zdravnik Adolf Ribnikar opozarja kot bivši predsednik društva na potrebo izobrazbe naših obrtnikov in govori za ustanavljanje ljudskih knjižnic v vojašnicah.

Poročilo preglednikov omenja delovanje vseh odbornikov pohvalno.

Nato so se vršile volitve. Za predsednika je bil izvoljen jur. Avgust Munda, v odbor pa jur. Trampuz, jur. Fetichek, jur. Klepec in jur. Pleško. Za namestnika sta bila izvoljena jurist Lajovic in agr. Vederjak, preglednika sta tehnik Hočevnar in jur. Sodnik.

Nato so se premenila pravila v nekaterih nebitvenih točkah.

Pri slučajnostih predlaga phil. Breznik, da izda »Prosveta« tiskana navodila za snovanje ljudskih knjižnic ter za ustanovitev zveze ljudskih knjižnic. Dr. Kukovec še enkrat pletira za ustanovitev zveze izobraževalnih društev in si želi, da vzame tozadevno akcijo v roke »Prosveta«. Jur. Fetichek opozarja na vzorna pravila, ki jih je založila »Akademija«. Phil. Lah govori o potrebi izdajanja cenjenih knjig za ljudske knjižnice. Nato zaključil predsednik zborovanje ob 1/2 12. uri zvečer.

Dopisi.

Z Rake. V »Slovenec« št. 177. od 3. avgusta t. l. naznanjajo tukajšnji klerikalci svoj strah pred občinskimi volitvami, ki bi se morale že pred tremi meseci vršiti, zakaj splošna želja volilcev je, da pride bivši orožnik Varšek, sedaj posestnik in gostilničar na Raki, zopet v občinski odbor, ker brez njega vladajo v občini prave macedonske razmere. Naklade so vedno večje, dolgovi pa še več, ker se vse dela brez premisleka. Zgodile so se pa tudi goljufije in tatvine. V dokaz tega pravi slučajev: Trgovci in občinski odborniki Bon ne more trpeti svojega konkurenta trgovca M., ker ima trgovec M. svoje posestvo zraven občinske hiše. Prostor med hišami je po mapi vedno ena polovica občinska last, druga polovica pa last trgovca M. Vendar je občinski odbornik Bon pregovoril radi svoje trgovske konkurence ves občinski odbor, da je začela občina nepremišljeno pravdo za celi navedeni prostor s trgovcem M., katero tožbo je občina izgubila in imela stroškov čez 400 kron. Pa še ni vse plačano!

Staro šolsko poslopje je dalo županstvo pod svojo upravo popraviti in se je naredila za denar 3600 kron, beri tri tisoč šeststo kron delo, ki ni vredno in tudi ni moglo več stati kakor kvečjemu 1500 do 1800 kron. Računa za to ni in pravijo sedanji občinski jogri, da ga tudi ne bo, če Varšek ne bo v odboru. Ti modrijani se med seboj tolažijo, lažje trpi cela občina kakor samo nekateri. Ker se klerikalci boje Varška v občinski odbor kakor hudič križa, so začeli proti njemu na vso moč agitirati, a ker ne vedo najmanjše reči do njega, so mu začeli seveda na skrivaj nekega nezakonskega otroka očitati, nakar je dal on po občinskem slugi javno oklicati, da je vsa ta klerikalna gonja nesramna laž in da bode vsak obrekovalc, za katerega bode on izvedel, naznanjen in kaznovan. Te reve so sedaj čisto iz sebe, ker vsak, kdor Varšku dokaže očetovstvo enega nezakonskega otroka, dobi pri Varšku izplačano 2000 kron. Torej lažnivi obrekovalci na noge! Ker »Slovenec« dopisun kriči, da se mu gre v

prvi vrsti za politično prepričanje, mu bode obenem povedano, če se mu gre za takšne ljudi, se mu gre za nepošteno ljudi. Trditve v »Slovenec«, da je Varšek zato, da bi občina Račanom plačala vodovod, je grda laž, ker Varšek je za to, da vodovod plača tisti, kdor ga rabi. O nečutih razmerah pri stavbi tega vodovoda in o krivdi županstva bomo poročali v kratkem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. septembra.

— »Slovenčeva« podlost. Podlo kakor katoliški časnikarji, ki se zbirajo okolo »Slovenca«, že drugače ne zajo, je napadel »Slovenec« župana Hribarja zaradi njegove brzjavke do vojnega ministrstva. Očita mu, da je brzjavko odposlal potem, ko je izvedel o Pogačnikovi brzjavki. Ker »Slovenec« v svoji 203. številki sam poroča, da je poslanec Pogačnik odposlal brzjavko dne 4. t. m. zjutraj — odkod »Slovenec« ne pove, brzkrone pa iz Podnarta — poslanec Hribar pa je svojo brzjavko istega dne dopoldne oddal v Predingu pri Graecu, očitno je, kako kolosalna je zlobnost ljudi, ki trdijo o sebi, da so učeni ki prave vere. Da, da, če so hudiči, s katerimi strašijo, nje bodo trgali najpreje!

— Klerikalci in narodnost. Klerikalci so se nekaj časa sem kaj radi tolkli na prsi in kričali, da tako narodno-radikalnih Slovincov sploh ni, kakor so v njihovih vrstah. Delali so se junake, ki bi najraje na žlici vode požrli vsakega narodnega nasprotnika. No, časi se spreminjajo, a s časom se spreminjajo tudi naši klerikalci, kameleonske lastnosti so jim itak že zdavna prešle v kri in meso. Za časa Missije so klerikalci, na čelu jim »Slovenec«, očitno proglašali narodnost za poganstvo, kasneje ko je privihral v deželo Jeglič, so ogrnili, ker jim je boljše kazalo, belo-moderdeč naroden plašč in so vsaj navidezno pričeli neizprosno boj proti nemstvu na Kranjskem, posebno pa so grmeli proti nemškim trgovcem, proti katerim je »Slovenec« pozivljjal naravnost na bojkot. No, v zadnjem času, ko so klerikalci za časa državnozbornskih volitev sklenili z Nemci debelo bratstvo, so ti napadi potihnili popolnoma in v »Slovenec« ni čitati niti besedice, ki bi bila naperjena proti Nemcem ali proti nemškim trgovcem. Seveda če je najvišji šef klerikalne stranke škof Jeglič na shodu v Würzburgu zadrževal Nemcem, da ni večjega prijatelja Nemcev na Kranjskem, kakor je on, potem se tudi njegova stranka ne sme več, četudi samo navidezno, kazati, kakor da bi bila nasprotna Nemcem in sovražna njihovim težnjam! Treba je bilo zopet preokreniti plašč po vetru. In klerikalci so to storili sedaj prav temeljito. Preje so klicali in pozivali na bojkot proti nemškim trgovcem, sedaj hočejo uprizoriti bojkotiranje slovenskih trgovcev! Akademsko društvo »Prosveta« je namreč založilo tablice, na katerih je čitati tole priporočilo: »Slovenskemu občinstvu, zlasti slovenskemu dijaštvu priporočajo to trgovino akadem. čno društvo »Prosveta«. Te tablice, ki jih lahko naroče narodni trgovci, so namenjene v to, da se slovensko občinstvo opozori na domače narodne trdke, da bi ne podpiralo po nepotrebnem tujih, nam Slovincem sovražnih nemških trgovin. Tako bi se naj praktično uveljavilo načelo »Svoji k svojim«. Priznati se mora, da je ta iniciativa narodnega dijaštva dalekosežnega pomena za končno našo osamosvojitev na narodno-gospodarskem polju, in vsak res narodno čuteči Slovenec bi moral pozdraviti to akcijo narodnega našega dijaštva z iskrenimi simpatijami in z odkritosrčnim veseljem. Dasi klerikalci v trgovskih krogih nimajo nobene zaslonbe in se jim torej ni bati, da bi »Prosvetine« priporočilne tablice škodovala kakorkoli njihovim somišljenikom, vendar je »Slovenec« v svoji slepi strasti jel na najbrezstidnejši način ščuvati proti gori navedeni akciji »Prosvete« pišoč: »Prosvetine« priporočilne tablice v izložbenih oknih naj smatrajo naši somišljeniki za nepriporočilne — in grozeč: »v kratkem objavimo imena vseh trgovcev, ki se poslužujejo »Prosvetina« priporočila.« Jasnno je, da hoče s tem hujskanjem »Slovenec« doseči, da bi Slovenci slej kot prej ostali nezavedni in podpirali vsako trgovino, ki baš pride pod roko, ne glede na to ali je dotična trdka nemška ali slovenska. Da s tem indirektno dela propagando za nemško trgovino in nemško obrt, o tem ni dvomiti in tega si je svest tudi »Slovenec« sam. In takšen list še hoče nadalje veljati za slovensko glasilo! Fej! Ne bomo pozivali slovenskih trgovcev, naj se preskrbe s »Prosvetinimi« priporočilnimi tablicami, opozarjamo samo to, da bo slovensko občinstvo prav lahko in upravičeno štelo tiste slovenske trgovce in obrt-

nike, ki ne bodo imeli teh priporočilnih tablic, v isto vrsto z nemškimi trgovci in obrtniki in se jih izogibalo. Narodna zavednost narašča tudi pri nas in zaveden Slovenec se vedno boljbolj izogiblje nemških trgovin in takih, ki so na sumu, da niso zanesljivo narodne.

— Klaverno, klaverno zborovanje »Slomškarjev«. Dolgega obraza so korakali danes pred »Unionom« generali brez vojske. Osoda in še bolj zavednost slovenskega učiteljstva je pokazala, da klerikalizem med našim učiteljstvom nima rasti, čeprav mu pridno »gnoje« hinavski klerikalni kolovodje Jaklič, Primožič, Štrukelj, Petrič (iz Naklega), Labernik, Hlebec, Slapšak in še par drugih, ki ne vedo kaj so, to so tiste abnormalitete, ki so se danes upali pokazati, da tekmujejo z analfabeti glede mišljenja. En tucat učitelje, (večinoma znanih tercijsk) te so prišle pomagat »Slomškarjev« pulšček povezat. Pa ta pulšček je vel, čeprav je šele zrastel. Pred »Unionom« se je zbralo okrog 40 naprednih učitelje in učiteljev, ki so si prišli ogledat napovedano komedijo. »Slomškarji« so cepali skupaj in seepalo se je okrog 30 moških in 37 žensk. Grozne številke v primeru z naprednim učiteljstvom. Pa med to število je prišle »učitelja«: Štefeta, Volto, par komijev brez služb, en organist, kakih deset »Daničarjev«, prof. Kržiča, poslanca Povšeta in Lampeta! Napredno učiteljstvo je imelo razkošno zabavo pri pogledu na to »tovarištvo«. Neki napredni učitelj je vprašal Jakliča, če sme on notri, a Jaklič je rekel: Vi ne smete, gospodične kolegije pa smajo. Aha, Jaklič! »Daničarji« so se pa izkazali nasproti »Slomškaricam« jako negalaniti, ker so rajši občudovali napredne učiteljice, ki so imele prisrčno zabavo nad temi katoliškimi mladenci, »Slomškarice« so bile pa pozabljene, uboge revice! Cvet deklet pač diši katoliškim »Daničarjem«! Kaj bode poročal »Slovenec«, na to opozarjamo vse napredne učitelje, ki se bodo prepričali o velikem humbugu. O vsem drugem bode pa že poročal »Slovenec«, kaj imenitnega so sklenili. Za danes samo kliče-mo: O Slomškarija, Slomškarija, kako revna in zapuščena si! Zborovanja so se med drugimi udeležili poslance Povše, predsednik klerikalnih železničarjev Finžgar, mehanik Speil, dr. Pegan, mladi Gostinčar, dr. Detela, Matelič, prof. Jare, dr. Pogačnik, Drmatista in 8 duhovnikov, med njimi prof. Kržič in dr. Gruđen. V odbor so bili voljeni: Štrukelj, Ravnihar, Primožič, Slapšak, Jaklič in Novak in učiteljice: Fatur, Krušič in Štipica. Zborovanje je bilo dolgočasno, kakor kake bilje na veliki petek. Navzoče klerikalke so kar očitno zdehale, tako grozno so se dolgočasile. Ne ene pametne besede ni bilo slišati. Vsakemu se je poznalo, da ima samo eno načelo: kruhoborstvo. Profesor Jare je govoril o stvari, o kateri niti pojma nima, namreč o shodu svobodomisleecev v Pragi. Slapšak je modroval, naj se klerikalni učitelji strinjajo z drugimi v nazorih glede dosege svojega cilja. Menda sam ne ve, kaj je hotel povedati. Bivši tajnik Novak je s hvalevredno odkritosrčnostjo priznal, da je Slomškova zveza od ustanovitve spala in ni nikdar ničesar storila. Zdravilo so ji zadnje volitve in zdaj bo delala za prihodnje. Povše je z žalostnim obrazom pozdravil zborovalec v imenu vseh odsotnih klerikalnih poslancev. Dr. Detela je priporočil učiteljske sestanke. Likar iz Gorice je sporočil pozdrav gorških breznajčajnežev. Ravnihar iz Pirske Bistrice se je zaganjal v napredno učiteljstvo, dr. Lampe pa je povedal, da se je silno bal tega dne in si za vse slučaje kupil debelo palico. Kaj misli, da so med naprednimi učitelji kaki Stojci? Kaj več o zborovanju bodo izvedeli naši rešeršerji nocoj, ko bodo klerikalci iluminirani. Ko je bilo to že stavljeno, smo izvedeli, da sta Povše in Detela takorekoč ušla s shoda. Vztrajal pa je reprezentant klerikalne znanosti »starinoslovec« Pečnik s cekarjem.

— Šentpeterski župnik v Ljubljani skupščini Pavlič je bil na zadnji skupščini Ciril-Metodove družbe izvoljen za nadzornika, kakor je bil to že preje. Pavlič je pa vrnil dekret družbi, da je imenovan za nadzornika in pisal družbi sledeče pismo, ki je vredno, da se priobči, da se vidi, kolika je narodnost naše duhovščine: »Se vrača dekret s pripombo, da podpisani kot duhovnik ne more sprejeti zopetne izvolitve v nadzorstvo družbe sv. Cirila in Metoda, ker se je pri letošnji veliki skupščini podarjalo, da naj si duhovniki zapomnijo, da so to družbo že drugi vzeli v roke in da se duhovniki pri nji več ne potrebujejo. Glavno vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je pa to odobrilo z dejstvom, da je dotičnika, ki je to govoril, še celo kandidiralo v glavno vodstvo.« Kdor je bil na glavni zadnji skupščini družbe ali kdor je bral nepristranska poročila o njej,

ve, da teh in takih besedi o duhovnikih ni nihče govoril na zborovanju in da je prav grda laž, nedostojna dostojnosti katoliškega duhovnika, da je družbeno vodstvo kandidiralo koga v vodstvo! Župnik Pavlič naj bi ostal družbeni nadzornik kot narodnjak, ker le kot tak je bil izvoljen! Seveda če njegovo narodnjaštvo ni vredno piškavega oreha — kar je ravno z vrnitvijo imenovane dekrete pokazal — potem ne more biti več nadzornik! Pri družbi sv. Cirila in Metoda je prva reč narodnost in nič drugega!

— Strgana vsenemska zastava. V sredo zvečer je dal celovski magistrat, kakor je znano, s silo sneti slovenske zastave s hiš »Družbe sv. Mohorja« v Celovcu. To nasilstvo je nekega zavednega slovenskega delavca tako ogorčilo, da se je zakadil v vsenemsko zastavo, ki je visela s hiše nasproti »Družbi sv. Mohorja«, jo strgal z droga in jo vrgel pod noge strmečim ljudem, ki so se zbrali na ulici, da pred hišo »Družbe sv. Mohorja« s heil-klici demonstrirajo proti Slovincem. Nemškutarski sodrgi je ta nevstrahni nastop slovenskega delavca, ki si je pred očmi neštete množice upal raztrgati vsenemsko zastavo, tako imponiral, da se ni nihče ganil, da bi storila prijel in se maščeval nad njim, ki je tako krvavo žalil njihovo zastavo. Slovenec je mirno odšel, nemškutarji pa so kakor okameneli zrlili na raztrgani, v prahu ležeči simbol koroškega nemčurstva.

— Maribor v nevarnosti. Na učiteljsku v Mariboru je razpisano mesto za nemški in slovenski jezik in filozofično propedeutiko oziroma za zemljepisje, zgodovino in nemščino. Človek, ki pozna razmere, ve, da se od prosilca zahteva usposobljenost učitve slovensčine le zato, ker se mora zahtevati zaradi slovenskih dijakov. Štajersko nemštvo pred vsem pa mariborsko je vsled tega razpisa v divji jezi in vidi nevarnost za Maribor, ki se polagoma slovani. Nemško društvo za Maribor in okolico je najsrditejše protestiralo proti temu slovanjenju Maribora in zaostati seveda ni smel občinski svet mariborski, ki vidi v imenovanem razpisu »einen Eingriff in den deutschen Besitzstand« in se najodločnejše zavaruje proti novim dokazom poskusov slovanjenja mariborskega učiteljskega ter zahteva, da se upošteva pri razpisu in oddaji služb na tem zavodu nemški značaj mesta Maribora. Tako vpijejo Nemci vselej, kadar naj dobi kak Slovenec kako mesto, ki edino nam pritiče, dočim bi morali Slovenci molčati, če nam vsiljujejo nemške profesorje na mesta, na katerih naj sede edine sinovi našega naroda!

— Ljubozniv poslanec. Klerikalni gorški poslanec g. Fon je imel tedni shod v Šempasnu. Udeležili so se ga večinoma Fonovi nevolici, ki so poslance s svojimi vprašanji spravljali v vidne zadrege. Fon jim je odgovarjal navno, kakor je pač vedel in znal. Ko ga je pa nekdo vprašal, kaj je ukrenil glede suše, je bil v silni zadregi in dal nato smešni odgovor: »Kaj mislite, da vam bom jaz seno kupoval?« — Ljudje so napravili dolge obraze.

— »Slovenec« in — katolištvo. »Domovina« piše: V številki 201. od 2. t. m. poroča ta največji katoliški list v slovenskem jeziku o nekem shodu v Lutomeřicah (morda v Litomeřicah), na katerem je bajje neki P. Alban Schochleitner zborujoče svobodomisleece hudo osmešil in spravil nekega prof. dr. Raudnitza s tem v zadrego, da ga je pozval, naj mu dokaže, da je ta ali ona dogma neresnična! Čudimo se, da je prof. Raudnitza ta naiven poziv spravil v zadrego, saj je vendar vsakemu znano, da o resničnosti ali neresničnosti dogem katoličan ne sme niti razmišljati, ampak da mora dogmo ponižno in pohlevno brez kritike sprejeti kot skrivnostno razodetje božje in vedno nespremenljive resnice. Ta nauk čitamo tudi v »Času« 4. štev. 1907, str. 189, kjer govori največji slovenski katoliški filozof A. U. o Fogazzarovem katolicizmu in njegovem romanu »Il Santo« ter pravi: »To je v bistvu vedno novi, a vedno tudi jalovi poskus ustanoviti religijo brez ponižnosti, brez odpovedi!« Bistvo dogme se torej ne da dokazati, katoličan mora dogmo prevzeti v ponižnosti, odpovedi, v veri — to je torej »sacrificio dell' intelletto« v pravem pomenu besede, ki nima z dokazovanji hladnega razuma nič opraviti. — Tu si stojita nasproti dva katoliška nazora o dogmah — enega zastopa »Slovenec«, drugega znanstvena revija »Čas«. — Kdo od obeh ima prav?

— Škofovi uslužbenci — heilovci. Z Ljubnega v Gornji savinski dolini se nam piše: Znano je, da ima ljubljanski škof v gornjegradskem okraju v službi same najzagrizenejše nemškutarje, dočim pošten Slovenec pri njem ne dobi službe. O nemški koloniji, ki jo je škof, oziroma njegov oskrbnik ustanovil v Vrbovcu, se je že opetovano pisalo in se škofa

ni japonskih oficirjev, ni Mezzofantija, in legitimacije ni bilo več nazaj. Pač pa se je začela straža po japonski jezo zadržati nad njim in delati sumljive ručne vaje s svojo puško. Nasemu kolegu ni preostalo drugega, nego se povrniti infektis rebus. Upamo, da bode vaš dopisnik bolj srečen, ker — med nami rečeno — pred temi žoltimi hudički, kar se tiče njih ročnih vaj, ima velikanski respekt.

Egiptovska jahta v Trstu. Včeraj jutraj je priplula v tržaško luko egiptovska jahta „Chohona“, na kateri je princ Aziz Hassan, nečak kedivov.

Ustrelil se je v Trstu zaradi razrušenih premoženjskih razmer 42-letni uradnik Inoceno Turini.

Iz Rojana se nam piše: Res je, kar se je pisalo in bralo v št. 203 „Slov. Naroda“, da smo se premalo narodni. Posebno imeniten vzorec je tukajšnji mesar Ernesto Benedetti, ki ne zna nobene besede slovenski, vendar hodijo Slovenci k njemu po meso, ker nimamo slovenskega mesarja. Naj bi se naselil pri nas kak slovenski mesar, gotovo bi dobro izhajal, ker bi ga vsi tukajšnji Slovenci drage volje podpirali, dočim morajo zdaj Laha, ki pospešuje z vsimi močmi težnje zloglasne „Lege“.

Kako so Slovenci Trstu nevarni! Tržaška slovenska družba so nameravala oditi jutri skupno izpred „Narodnega doma“ na slavo družstva „Hajdrih“ na Prosek. Skupen odhod je pa prepovedala policija in sicer iz ozirov na javni red, kateri sklep je tudi namestništvo potrdilo. Kako se boje v Trstu Slovencev, ker so dali ti par Lahom po buticah!

Glasbene šole „Kaiser“ na Dunaju prične 1. oktobra 34. šolsko leto. Učni red obsega vse stroke glasbe, tudi opero in opereto. Laniško leto je bilo 354 učencev in učenec od tukaj in zunaj, ki jih je poučevalo 28 oseb, med njimi umetniki I. vrste. 35 kandidatov sedemdesetnega tečaja za državne izkušnje je uspešno prestalo državni izpit za poučevanje glasbe. Trije abiturienti kapelniškega tečaja, kjer imajo kandidatje priliko, da se vsak teden vadijo vodstva zbora in orkestra, so bili nastavljeni za kapelnike, več abiturientov operne in operetne šole pa za soliste na gledališčih na Dunaju, v Curihi, Toplicah in Jihlavi. Živahno se poslužujejo tudi oddelka za pismeno-teoretiški pouk in pa poletnega počitniškega tečaja. Natančni prospekt zavodov pošilja gratis in franco za vodova pisarna na Dunaju, VII/1, Zieglergasse 29.

Hrvatska zmaga. Občina Kanfanar v Istri je prišla v hrvatske roke. Dosedaj so gospodovali v njej Italijani in Italijanaši.

Grozovit čin blaznika. V Turinju pri Požegi na Hrvaški je 70letni Jakob Bajič s sekuro ubil 41letnega sina Stefana. Starec je bil jezen, ker je sin slabo gospodaril in kadar je pil, se mu je zmešalo. V takem stanju je ubil sina, ki je ostal na mestu mrtev.

Cinematographe-théâtre français na Turjaškem trgu („Katoški dom“) ima danes nov program: Radovedna kopolščica, — „Učenjakov“ zajtrk, — Fata morgana, — Čast je rešena, — Psi kot tihotapci, — Korziško kaznovanje, — Čudesni človek, — Kolesarske umetnosti, — Nakit raje. — Slike so prav jasne in čiste.

Reklamni zavod za plakati-ranje je kupil od g. Kališa g. Alojzija Smole, kakor je razvidno iz inšerate v današnjem listu. G. Smole ima 78 največjih tabel za lepljenje plakatov, dalje kioski in gledališka stojala. Društvo in gostilničarjem nudi novi podjetnik za veselice reklamo posebne vrste, katere se lahko izbere po predloženih vzorcih. G. Smole ima tudi že eno leto obstoječi zavod za snaženje oken, stanovanj, trgovskih, gostilniških in hotelirskih podjetij. Ker je g. Smole znan kot jako vesteren človek in pri tem tudi narodnjak, ga priporočamo vsakomur, kdor bi želel, da se mu izvrši kako delo, ki spada v Smoletov delokrog.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni Evropa ima od danes do vstetega prihodnjega petka sledeči zanimiv vpred: osliček borilec (smešno), peklenske fantazije v (barvah), Belgija (potovanje po Belgiji, naravni posnetek), nesrečni natak (smešno), dve sestri (drama v 15 slikah), raztreseni brivci (jako smešno). Vzpored je torej jako raznovrsten in obisk njegov vreden vsega priporočila.

Priljubljeni dunajski kvartet. imenovan „D' Goldamseln“ priredi v hotelu „Iirijska“ (Fric Novak) v ponedeljek, torek in sredo koncerte z zanimivim družinskim programom. Začetek vselej ob 8. uri brez vstupnine. Družba je prirejala koncerte po vseh večjih mestih na Nemškem ter dobila povsod pohvalna priznanja.

S cesto. Ko sta včeraj dva hlapca peljala po Kolodvorskih ulicah, sta zadela z vozom v predilnico in je pri tem eden padel z voza ter se nekoliko poškodoval na bradi. Vseled

tega je začel starejši mlajšega zmerjati, da naj ne vozi tako, da se bode oca predilnica tresla, kar je dalo povod, da sta si slednjič skočila v lase in ju je šele stražnik razdvojil.

Nesreča. Ko je včeraj peljal posestnik Ivan Debeljak iz Loškega potoka po Strmi poti voz in ga opiral se mu je zvrnil na desno nogo in mu jo v členku zdrobil. Prepeljali so v deželno bolnišnico.

Zatekel se je k Rajku Bresskvarju v Velikih dolnarskih ulicah št. 17, mlad, marogast lovski pes.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpravljalo z južnega kolodvora v Ameriko 40 macedoncev in 35 bulgarov, 25 Hrvatov pa iz Pruskega.

Pošten najditelj. Predvčeršnjem zgubljeni bankovec za 1000 K kontorista g. Jeniča je našel na pošti poštni sluga Šimnovce in mu ga izročil nazaj.

Našel je vrtnarski vajenec Alfred Lazar zlato verižico in jo oddal na magistratu.

Izkaz društvene posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“. V službo se sprejmejo: 2 poslovodja mešane stroke, 3 knjigovodji in korespondenti, 8 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 1 pomočnik železninske stroke, 1 pomočnik modne in galant. stroke, 1 kontoristinja, 4 prodajalke, 8 učencev. — Službe iščejo: 3 poslovodji, 3 knjigovodji in korespondenti, 4 kontoristi, 14 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov špecerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 14 kontoristinj, 5 blagajničark, 8 prodajalk, 1 potnik. — Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti majhni odškodnini.

Jugoslavanske vesti. Hrvaška stranka prava. Osrednji odbor hrvaške stranke prava je imel včeraj sejo, kateri je prisostvoval tudi državni poslanec Spinič. Predsednik Griga Tuškan je razpravljal o preteklosti stranke ter končno prosil, naj se mu dovoli odložiti predsedstvo, ker mu razmere ne dopuščajo, bivati stalno v Zagrebu. Prošnjo se je ugodilo ter je bil nato Tuškan in izvoljen za častnega predsednika, dočim se je pustilo predsedniško mesto za sedaj izpraznjeno. V izvrševalni odbor so bili izvoljeni: Griga Tuškan, dr. Ante Bauer, dr. Harambašić, Zagorac, Purić, Sirovatka, prof. Ročić, dr. Roje, dr. Šišić, Hinko Sirovatka, dr. Lukinić, dr. Laksa, Akačić in Vukić. — Glede strankinega časopisa se je vnela zelo živahna debata, a končno se je sklenilo, naj izvrševalni odbor pozove vse časopise, naj se izjavijo za glasila stranke prava ali hrvaško-srbske koalicije ter naj tako označbo nosijo na čelu lista. Glede nameravane ustanovitve lastne tiskarne se je naročilo dr. Bauerju, naj nadaljuje tozadevne akcije. Nadalje se je sklenilo vse potrebno glede kandidatur. Pri tej priliki je izjavil predsednik na tozadevna vprašanja, da poslanec Potočnjak ni član stranke ter tudi ne bo več kandidiral.

Črnogorski princ Petar. 18letni sin kneza Nikole, je vstopil na Dunaju v »Terezijanum«, kjer ostane tako dolgo, da dovrši državno-znanstvene študije, nakar dobi vojaško izvežbanje v avstrijski vojaški akademiji.

Spremembe pri bosansko-hercegovski deželni vladi. Predsednik višjega sodišča za Bosno in Hercegovino dr. M. Kengjelić gre v pokoj ter dobi pri tej priliki visoko odlikovanje, baje veliki križ Frane Jožefovega reda. Na njegovo mesto pride sekijski načelnik dvorni svetnik Frid. Kobinger, dočim postane sekijski načelnik v justičnem oddelku dosedanjí senatni predsednik Shek pl. Vugrovec.

Velika sokolska slavnost se priredi prihodnje leto 28. in 29. junija v Oseku.

Drobne vesti. Kaznovani pravni praktikantje. Vkljub dokumentu zdržuje „Pravo lido“ vest, da je predsednik praškega nadsodišča vitez Wessely odpovedel službo zaradi pasivne resistance tridesetim pravnim praktikantom, ki so že službovali nekateri po dve leti.

Nesreča na železnici. Blizu postaje Zenica v Bosni je zdrknil vlak s tira, ker so bili tramovi prepereli. Strojevodja in neka dama sta bila hudo ranjena.

Mati ustrelila sina. Na gradu barona Hahna na Litavskem sta se sprla 22letni baron in njegova 60letna mati. Ker je sin zmerjal mater, ki mu je očitala zapravljivost, je baronica potegnila revolver ter ustrelila sina. Potem se je baronica tudi sama ustrelila.

Sam se je obsodil. Hlapec M. Gebauer, ki je umoril orožnika Löfflerja, se je v zaporu v Solnogradu obesil.

Obraznava proti malo-ruskim dijakom na Dunaju. Državni pravdnik je umaknil tožbo proti šestim obtožencem, ki so bili takoj oproščeni. Tudi proti ostalim je umaknil obtožbo zaradi težke telesne poškodbe.

Atentat v Benetkah. Zaradi umora ruskega grofa Kamarovskega so zaprli sedaj še nekoga Selkosa, o katerem se nič ne ve, kdo in odkod je. Pri njem so dobili 17.000 frankov. Splošno se sumi, da so umor dogovorili oba aretovana moža in neka lepotic, ki je spremljala grofa, in kateri na ljubo se je dal grof na Dunaju zavarovati za pol milijona kron.

Kolera na Ruskem se posebno hudo razširja ob Volgi. V Astrahanu je umrlo predvčeršnjim 46 oseb, v celnem zadnjem tednu pa je umrlo 559 oseb.

Snežni plaz je zasul v Yuncalu (čilenske Kordiljere) carinsko hišo s 50 osebami.

Tenorist Caruso bo pel štiri večere v dunajski dvorni operi. Za vsak večer dobi 12.000 K.

500.000 oseb si je dalo cepiti koze na Dunaju zadnje tedne.

O prestolonasledniku Franu Ferdinandu so prinesli madžarski listi vest, da je na borzi zaigral milijon K. Z merodajne strani se ta vest zanika.

Köpeniški stotnik na Ruskem. Poveljništvo transamurske mejne straže je dobilo nedavno brzojavno obvestilo, da pride v Harbin častnik, ki sprejme 70.000 rubljev za potrebe južnega rajona. V par dneh je res prišel napovedani častnik. Pri štabu mejne straže so mu napisali ček, nakar je vzdignil pri odnotni podružnici rusko kitajske banke 56.000 rubljev v kreditnih akcijah, in 14.000 v srebru. Pri sprejemu denarja je častnik nekoliko pomislil, potem pa izjavil bančnemu uradniku: »Veste kaj, vendar je nevarno s tako veliko vsoto denarja potovati. Prosim, pokažite mi telefon!« Peljali so ga k telefonu, kjer se je dal zvezati z ondnotnim polkom ter prosil za vojaško stražo za kronski denar. Nato je čakal ravno dušno, pušil cigarete ter se razgovarjal z uradniki. Ko je prišla vojaška straža, poslal je poveljnika straže po velik zaboj, zložil vanj srebrni denar, kreditne papirje pa spravil v svojo listnico. Zaboj je dal dobro zabiti, in nato sta dva vojaka nesla zaboj v spremstvu straže na kolodvor, dočim je stotnik šel za kolono. Na kolodvoru je postavil stražo pred vvhodom, dočim sta vojaka zanesla zaboj na peron, nakar ju je odpustil, dočim je straži naročil, naj pazi na izhod, dokler ne pride sam ven. Vlak je že davno odšel s častnikom in denarjem, a vojakji so še vedno stražili, dokler ni prišel slučajno mimo neki stotnik, ki je vprašal vojake, čemu tam stojijo. Predrzni slepar pa je med tem izginil z denarjem brez sledu, ker je imel brezdvomno več sokrincev.

Sveti Duh se je spremenil v navad o sovo. V Bloomfieldu pri Njujorku je še vse spalo, ko je na krat v stolpu tamošnje cerkve metodistov pričelo zvoniti baš tako, kakor kadar v mestecu gori. Prebivalci so se naravno prebudili in hoteli na ulice s svojim gasilskim orodjem, da pomagajo gasilec pri gašenju, toda kakor daleč so zamogli videti, niso nikjer ugledali niti najmanjšega ognja. Kljub temu je pa v stolpu še vedno zvonilo. Mežnar Harry Van Ness je pričel kričati: »Sveti duh, sveti duh!« in nihče ga ni mogel spraviti v cerkev. Večje junaštvo je pa imel Giles Van Riper, kajti ta je odprl cerkvena vrata in pričel kričati: »Kdor je tu gori, naj se javi, predno ga primem za vrat.« Nihče ni odgovoril in radi tega se je zbralo petnajst najpogumnejših mož, kateri so ga spremljali v stolp. Ko je Riper prišel baš na zadnjo stopnjico, mu je nekaj belega zletelo v obraz. Med pogumneži je nastala nepopisna panika in vseh šestnajst mož je bežalo v skrajnem neredu navzdol nakar so čakali napadalca, kateri je pa ostal še v stolpu in naprej zvonil. Šele ko se je pričelo daniiti, je zvonjenje prenehalo. Sedaj so odšli spet previdno v stolp in glej: na zvonovi vrvi, ob robu zvona je visela velika bela sova, katere pa je bila že mrtva. S kremplji se je zamotala v poškodovano vrv in ko je skušala se oprostiti, je neprestano zvonila, dokler ni končno vsled izmučenosti odšla v večnost, kajti na tem svetu tudi sove niso večne.

Koliko kruha pojedó narodi? Se iz leta 1880 je neka statistika o tem, koliko kruha pojedó po edini narodi. Največ kruha pokonča Francoz, namreč 258 kg na leto. Na Danskem pride na osebo 256 kg, v Belgiji 240 kg, na Nemškem 211 kg, v Švici 205 kg, na Nizozemskem 201 kg, na Ruskem 173 kg, v Avstriji 155 in v Portugalski 107 kg. Italija menda zato ne pride v poštev, ker jedó le — polento. V zadnjih 20 letih se je razmerje spremenilo. Danes je na

prvem mestu Danec z 287 kg, za njim slede Belgijec, Francoz, Nемец itd. Sploh se dandanes pojé mnogo več kruha kakor leta 1880, a to menda vsled podraženja mesa.

Pes in mačka. V Dubrovniku se je pripetil nedavno zanimiv slučaj med nekim psom in mačko. Precej velik pes se je sprehal ob morskem nabrežju. Nenadoma je pritekla od nekega mačka ter zgrabila psa z zobmi in kremplji okoli vratu. Ker je imel pes nagobčnik, se ni mogel braniti, zato zbeži v tej sili naglo v morje ter potapljal mačko toliko časa pod vodo, da se je zadušila. Na ta način se je rešil svoje sovražnice. V začetku so ljudje mislili, da je bila mačka stekla, toda kmalu so se prepričali, da je imela v bližini mlade, ki jih je hotela braniti pred navideznim sovražnikom ter pri tem izgubila življenje.

Cesarja parada v Mogunclij. Revija čet, ki sta ju imela nemški cesar in vel. vojvoda Hesenski, je bila sijajen vojaški prikaz, ki so ga prišli gledat od blizu in od daleč. Nato je pogostil vel. vojvoda cesarja z „Johannisberger Schloss“ iz kleti S. Friedbörig in s šampanjcem Moët & Chandon.

Odlikovanje. G. Julij Maggi, ustanovnik in solastnik že od leta 1886. obstoječe avstrijske firme Julij Maggi & Co. na Dunaju in v Bregencu, je dobil povodom francoske narodne slavnosti naslov častnika častne legije. Gospod Maggi si je na veleobrotnem polju, zlasti v stroki za živila pridobil velikih zaslug. Njegove tehniške iznajdbe omogočajo napredovanje zdravil, trajnih in cenih konserv z živili. Maggijevi izdelki: jušne zabele, tablete za juho in buljone pušice so si v primeroma kratkem času osvojile ves svet. Poleg na Dunaju in v Bregencu obstoje Maggijeva podjetja tudi v Parizu, Bruslju, Berlinu, Singenu na Badenskem, Kemkttalu v Švici in v Milanu, generalne agenture pa v Londonu, Amsterdamu, Varšavi, Barceloni, Lothenburgu, Mehiki, Concepcionu in New-Yorku. Maggijevi izdelki se razpošiljajo v vse dele sveta in v vse dežele, tudi v vroče kraje.

Tajna brzojavka. Iz Braja je dospela nedavno v Turin brzojavka, ki je vzmernirala policijske in brzojavne uradnike. Brzojavka se je namreč glasila: »Skrijte brž oči v omari. Brzojavko uničite.« Javni organi so bili takoj prepričani, da se gre tu za hudodelstvo, ki ga je treba razkriti. Po dolgem preiskovanju so prišli do sledečega uspeha: Tisti, ki je oddal brzojavko, je bil na potovanju, sicer pa zelo spoštovan mladenič. Na potu je izvedel, da so k njegovi rodbini prišli gostje, med njimi tudi njegova zaročenka, ki ni vedela, da manjka zaročencu eno oko ter nosi stekleno. Zato je brzojavil svojim staršem, naj skrijejo steklene oči, ki jih je imel v priroptelniku za rezervo. Danes ve za njegovo tajnost skoraj cela Italija, tedaj tudi gotovo njegova nevesta.

Služba redarjev v velikem mestu, kakor je Pariz, ni brez nevarnosti. V zadnjih desetih letih so pariški policaji ustavili 2509 splešenih konj, aretovali 1016 nevarnih zločincev, prijeli 92 besnih oseb, ubili 585 steklih psov, zadušili 390 požarov, rešili iz gorečih hiš 83 oseb, iz reke Seine 120 oseb, izpred tramvajev in vozov 141 oseb. V izvrševanju svoje težavne službe je bilo v tem času ranjenih 2410 policajev.

Ameriški psi. Razkošni Amerikanci že imajo pravcato aristokracijo psov. Niso redki psi, ki veljajo svoje gospodarje, navadno histerične osamelce ženske, 8000 do 10.000 K na leto. »Ameriški bon ton« zahteva, da ima pes svojo lastno postrežbo. Najme se posebna dekla, ki mora negovati le psa. Mora ga namreč vsak dan kopati, česati, snažiti zobe, mu donošati jesti, da ga vsak dan vodi na sprehod, zvečer skrbno odene itd. Bolje se postopa s takim psom kakor z otrokom. Najmanj vsak teden enkrat ga pregleda zdravnik, ga masiraj, pregleda zobe itd. V Njujorku so že urejene nekake brivnice, kjer psom očistijo in obrusijo kremlje. Tu se psom tačice in nohti odrgnejo z dišečimi mili in esencami. Seveda so ljudje, ki se bavijo le s pasjim poukom, da priuče tako aristokratsko mreino lepo iztegniti tačice, stati na zadnjih nogah. Večkrat dobiva tak učitelj boljše plačo kakor tisti, ki poučuje domačo hčerko glasbe. Vseled tolikega vznemirjevanja postanejo kužki nervozni, in zopet zahteva bon ton, da se pošlje čez poletje psa na kmete ali v morskopolj, za kar se plačuje na teden 30—60 K.

Slikarjev dovtip. Sloveči belgijski slikar zivalstva Verboeckoven je slikal ob morskem nabrežju pri Ostende malo čedo ovac, namreč ovce s štirimi jagnjati. Prišel je k njemu bogati Amerikanec ter ga vprašal, koliko velja slika: »Oveca velja 1000 frankov, vsako jagnje pa 200 frankov,« je odgovoril slikar. — »Nekoliko visoka se mi zdi cena,« je pri-

pomnil Amerikanec. — »Dobite jo lahko za 400 frankov ceneje,« je odgovoril smeje slikar, namočil cunjó v neko esenco ter zbrisal dve ovčki.

Meteor padel v morje. Blizu Long Islanda pri Njujorku je nedavno kakor hiša velik žareči meteor priletel z velikansko brzino ter padel v morje komaj kakih 40 metrov od ladje »Cambrian«. Častnik, ki je imel ponoči službo, opisuje ta nenavadni dogodek. Ozračje je postalo vroče in prepojeno s plini, a ko je meteor priletel v morje, je voda močno zasumela, a val je bil tako močan, da bi bil skoraj prevrnil ladjo.

45 milijonov kron škode je napravil nedavno velikanski požar v japonskem mestu Hakodatu. Zgorelo je nad 10.000 hiš in kakih 60.000 ljudi je ostalo brez strehe.

Književnost.

Trgovski koledar za leto 1908 je dotiskan, ter ima to le sledečo vsebino: Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ in odbor; — posredovalnica; — koledar; — kolkovne lestvice; — podrobna določila za kolkovanje listin, spisov, računov itd.; — poštne določbe; kovani denar raznih držav; — mere in uteži držav, ki še niso uvedle metričnega sistema; — obrestne tabele; — praračunjevalne tabele; — užitniška tarifa za mesto Ljubljano; — uvozna carina od špecerijskega blaga, južnega sadja, dišav in semen; — lovski red; — avstrijski konzulati; — deset zapovedi za trgovca; — knjigovodstvo; — tabela za razredčenje alkohola, zamejnava pokvarjenih kolkov in kolkovnih vrednostnic; — varstvo iznajdb (patent); — vzorci-modeli; — pokojninski zakon za zasebne uslužbence; — vkladarina na železnih; — o povzetju in predplačilu na po železnici odposlano blago; — predpisi za naročitev železniških vozov; — preračunavanje faktur; — o varstvenih znakih; — krošnjarstvo; — dopustnost trg. potovanja; — razprodaje; — ugodnosti na železnica za trgovske potnike s kovčegi in vzorci; — potni listi; — kaj je treba storiti osebam, ki hočejo postati samostojni trgovci (pri tem so navedene vse vrste trgovine za katere se po novem zakonu zahteva dokaz usposobljenosti); — kako se protokolira firma; — trgovske in obrtniške zbornice; — kratice; — šekovno pravo; — pravno razmerje med šefom in nastavljencom zlasti glede odpovednega roka. — Koledar nudi kakor kaže obširna vsebina (144 strani teksta) mnogo poučnega in praktičnega. Zlasti opozarjamo na zelo praktično urejen in zelo poučen spis o knjigovodstvu ki obsega 27 tiskanih strani z malimi vzorci in dvema velikima tabelama ter na penzijsko zavarovanje privatnih uslužbencev, ki je tako za vse delodajalce, ki imajo uslužbene privatne nastavitelje kakor za nastavitelje same velike važnosti. Koledar sta uredila gosp. dr. Rudolf Marn in knjigovodja gosp. Silvester Škerbinec. Cena 1 K po pošti 1 K 20 vin.; naročiti ga je naravnost pri slov. trgovskem društvu „Merkur“ v Ljubljani in ga ni zamenjati s trgovsko-obrtnim koledarjem, ki ga izdaja neki zasebnik.

Velik češko-slovenski slovar izide do konca tekočega leta v založbi knjigotrudnice Otto v Pragi. Oglasila na ta slovar sprejema „Narodna knjigarna.“

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. septembra. Danes se je otvoril kongres avstrijskih in nemških notarjev. Udeležencev je 600; iz Nemčije jih je 100, iz Kranjske 15 in dva kandidata. Pri otvoritvenem zborovanju je govoril justični minister dr. Klein.

Dunaj, 7. septembra. Danes se je izrekla sodba o pravdi proti malaruskim akademikom. Obtoženca Dekesijevič in Čikovski sta bila oproščena, dr. Božinski je bil obsojen radi prestopka po § 305. na 8 dni zapore, ostali obtoženci pa radi zločina javnega obilstva na 1 mesec ječe.

Dunaj, 7. septembra. Srbski ministrski predsednik Nikola Pašić se je danes po konferenci z ministrom Aehrenthalom odpravil v Dunaj. Srbski poslanik dr. Šimić ga spremlja do Semernika.

Praga, 7. septembra. »Glas Naroda« javlja, da izda vlada 1. januarja 1908. nov poštni tarif. Maksimalna teža za pisma se zviša od 250 gr. na 500 gr., oblika dopisnic pa se poveča.

Belgrad, 7. septembra. Pašičev kabinet bo baje v kratkem odstopil. Sestavo novega kabineta prevzame dr. Vučić ali Nikolić.

Berolin, 7. septembra. Provročitelja železnice nesreče pri Refeldu so prijeli. Aretiranec je neki odpuščen železniški uslužbenec, ki pa še ni priznal svojega dejanja.

opozarjalo, da je naravnost škandal, da on kot Slovenec pomaga germanizatorji slovenske kraje, kjer preje o Nemcih ni bilo niti sledu. No, opomini v slovenskih listih niso nič izdali; škofov oskrbnik je svobodno gospodaril, kakor preje, in škof mu je slej kot prej puščal svobodne roke, da je smel nastavljati zolj nemške in nemškutarske uslužbenice, domačine pa brez vzroka poditi iz lužbe. Tudi pri nas ima škofovo oskrbnitvo dva gozdarja, seve zagrizena nemškutarja. Do zdaj sta bila še dokaj mirna, a v zadnjem času sta jela že tudi izživati, najbrže sta se prepirala, da jima je pri oskrbniku le v priporočilo, ako provocirata domače slovensko prebivalstvo. Pretekli ponedeljek sta popivala v družbi nemškutarskega orožnika in nekega fotografa iz Celja v Lisjakovi krčmi. Da bi pokazali svoje pristno nemštvo, so parkrat zakrožili „Die Wacht am Rhein.“ No, naši slovenski fantje se niso dali izživati in so nemškutarskega fotografa pošteno naklestili, škofova uslužbenca pa sta le po srečnem naključju ušla njihovim pestem. Vprašamo sedaj škofa Antona Bonaventuro, kako je združljivo z njegovim slovenstvom in narodnostvom, da smejo njegovi uslužbenici s takšno provokatorično pesmijo kakor je „die Wacht am Rhein“ izživati slovensko prebivalstvo? Škandal!

— Idrijska realka in klerikalci. Klerikalce silno jezi, da mestna realka v Idriji navzile njihovemu strastnemu nasprotovanju zelo lepo uspeva, zato pa v svoji onemogli jezi zlivajo svoj zolj po predalih klerikalnega časopisja in se znašajo zdaj nad učiteljskim zborom, zdaj z denunciranjem dijaštva in se sploh poslužujejo najgrših sredstev samo, da bi škodovali na ta ali oni način mlademu zavodu. Niso je še napisali vrstice v prilog idrijski realki, pač pa so jo že neštivilokrat napadli. V zadnjem času se je čutil poklicanega vreči kamen na mestno realko tudi prvak klerikalnih akademikov vsled svojega pobalskega obnašanja pri zadržanih protiklerikalnih demonstracijah znani Bogomir Božič v časopisju klerikalnega dijaštva „Zori“, katere urednik je. Ne vznemirjali bi se, kaj piše zakonito glasilo o idrijski realki, da nista priobčila zadavne novice tudi „Slovenec“ in za tem „Grazier Tagblatt“, tako pa se moramo pobaviti s tem novim klerikalnim napadom na mestno realko v Idriji. Drugod bi takemu nadutemu študentu, ki s svojo zlobno in nevedno pisavo sramoti domač zavod, pošteno ušesa navili, in to bi bil tudi v tem slučaju najboljši odgovor. Najprvo se v svojem pamfletu obregne klerikalni nevednec, da se na realki poučujejo predmeti v nemščini, za katere da so na razpolago že slovenske učne knjige, kakor na primer matematika, pri tem pa je pozabil navesti naslova knjige, kajti, kolikor vemo, je v tej stroki edina Matekova matematika in geometrija, a ti slovenski učni knjigi sta pisani in aprobirani za nižje gimnazije. Da se je poučevalo več predmetov v nemščini, kakor bi se ne želelo, je imelo v tem tehten vzrok, idrijska realka je bila namreč izprva le nižja in gledati je bilo na to, da se dijaki čim najbolj izvežbajo v nemščini, da jim le ta ne bo delala preglavice pri vstopu na višje realke, ki imajo vse nemški učni jezik. Sedaj pa, ko je realka višja, je pa takoj občinski odbor vložil prošnjo na ministrstvo za premenitev učnega načrta radi večje rabe slovensčine pri poučevanju; ta prošnja pa do danes ni rešena. Ali čemu se izpodtika nad nemškim učnim jezikom klerikalni akademik, ko vendar nekaj vrstic pozneje denuncira dijaštvo radi brzojavke „velikemu Slovanu“. Gotovo samo iz zlobnosti! Nadalje pa temu fantetu ni prav, da poučujejo na idrijski realki iz večine mlajši učitelji. On pa bi bil bolje storil, da bi bil pomedel najprvo pred svojim pragom in svoj nos vtaknil v škofove zavode sv. Stanislava v Št. Vidu. Tu je postal kaplan Gnidovec ravnatelj kar iz suplenta. V šolskem letu 1903/04 je bil neizprašen suplent na kranjski gimnaziji, prihodnje šolsko leto je napravil izpit in bil potem koj na to imenovan za ravnatelja škofovih zavodov. Kje pa si je ta pridobil prakso za vodstvo srednješolskega zavoda, ali mar po kranjskih farovžih. Tu naj se Bogomir Božič prime za glavo, in daje potrebne svete škofu pri nameščanju učnih moči. Čisto umevno, da si končno Božič, ki je bil vzgojen v Alojzijevisču za klerikalnega priganjača, želi strožje nadziranje dijakov. Sam suženjsko vzgojen, tudi drugim ne privoščil svobode. No, klerikalci pač rabijo suženjskih ljudi in takih si tudi hočejo vzgojiti. Oswaldove laži, ki jih Bogomir pogreva, o udeležbi dijakov pri političnih demonstracijah, ni treba niti zanikati, ker se pobijajo same. Vsiljuje se nam vprašanje, čemu vendar imajo klerikalci toliko opraviti z idrijsko realko, ko vendar pošiljajo svoje otroke v škofove zavode in drugam. Čemu to bevskanje! Idrijske realke ne boste

odpravili, pa se poslužujte klerikalci še tako zlobnih sredstev. Sramujte pa se svojega obrekovalnega dela napram edinemu slovenskemu zavodu te vrste lahko, ker s tem dajete orožje našim najhujšim narodnim nasprotnikom. Pa klerikalci itak ne pozna svoje narodnosti!

— Iz davčne službe. Premešeni so: finančni komisar dr. Robert Kermavner iz Črnomlja k davčnemu referatu okr. glavarstva v Kočevju; davčni pristav Fran Starin iz Kočevja k davčnemu referatu okr. glavarstva v Logatcu; finančni konceptni praktikant Ivan Korbar iz Logatca k okrajnemu glavarstvu v Črnomlju kot davčni referent.

— Srednješolske vesti. Aprobirani pomožni učitelj Karel Kuno je imenovan za suplenta za matematiko in fiziko na realki v Ljubljani za šolsko leto 1907/08. Istotako sta aprobirana učiteljska kandidata Franc Mang in Ivan Polovič nameščena na gimnaziji v Kočevju kot suplenta za klasično filologijo, oziroma za slovensčino kot glavni predmet in klasično filologijo kot postranski.

— Ljudskošolske vesti. Izprašana pomožna učiteljica gđd. M. Ramovž je imenovana za suplentinjo na osemrazredni nemški dekliški šoli v Ljubljani. Absolvirani učiteljski kandidat g. Karel Perko je imenovan za začasnega učitelja v Stopičah pri Novem mestu; učiteljska kandidatinja gđd. Ana Baton pa za provizorično učiteljico v Vavti vasi v novomeškem okraju.

— Iz gledališke pisarne. Člani opernega zbora (gospodje in dame) se prosijo, da se suidejo jutri, v nedeljo, ob 10. uri dopolne, v sobi „Dramatičnega društva“ v „Narodnem domu“. — Vodstvo slovenskega gledališča v Ljubljani.

— Politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo priredi, kakor smo že poročali, jutri ob polu 4. popoldne v gostilniških prostorih g. Steinerja na Opekarski cesti št. 25 narodno veselico z godbo, plesom, petjem, srečlovom in drugimi prijetnimi zabavami. Trnovčani in Krakovčani so dejansko pokazali, da so vrli naprednjaki; zato je pa tudi dolžnost vsakega zavednega somišljenika, da se udeleži te veselice, zlasti, ker je prva, ki jo priredi to novo društvo, in sicer v korist društvene knjižnice. Za prijetno zabavo in točno postrežbo je dobro preskrbljeno. Torej, somišljeniki, jutri na veselo svidenje, ker se je vse storilo, da bo veselica čim prijetnejša. Godba bo kaj posebnega za Krakovčane in Trnovčane in za vse Ljubljance, ki se udeleže veselice. Nastopil bo namreč znani Verdijev orkester, ki prireja koncerte po vseh južnoavstrijskih letoviščih in zabaviščih, kakor v Opatiji, na Bledu, v Porečah itd. Petje bude izborno, saj nastopijo pevci najboljšega ljubljanskega pevskega društva. Stenervrt je jako prijeten in ves kraj na prav moderni Opekarski cesti je jako simpatičen; le škoda, da Ljubljance tako malo zahajajo v nekdanje sloveče Trnovo. Ljubljance naj torej jutri vsaj za en par trenutkov pohite v Trnovo. Vstopnine ni nobene. Ker si je društvo osnovalo knjižnico, za katero se potrebuje mnogo gmotnih sredstev, in je ta knjižnica pravi prosvetni dom, ne stavijo se radodarnosti imovitejših somišljenikov meje. Ljubljance, jutri torej v Trnovo.

— Simon Gregorčičovo javno knjižnico in čitalnico v Vegovih ulicah št. 2 je obiskalo tekem preteklega tedna, t. j. od 31. avgusta do 6. septembra 574 čitateljev. Poprečni obisk je tedaj znašal 82 oseb na dan.

— Nova slovenska šolska knjiga. „Grško slovnico“, ki jo je spisal prof. dr. Jos. Tominšek, je c. kr. naučno ministrstvo v rokopisu odobrilo.

— Gospa de Vitte, ugledna ruska pisateljica, vdova ruskega polkovnika, bivša ravnateljica ženske gimnazije v Kijevu, je se dni dni dospela v Ljubljano, da se pouči o slovenskih razmerah in se informira o kulturnih in političnih težnjah slovenskega naroda. Gospa de Vitte je velika prijateljica Jugoslovancev in si je dala nalogo, da čim najbolj seznanj svojo rojake s težnjami Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov. V tem oziru je že spisalala več informativnih knjižic, ki jih je brezplačno razdelila med narod, da vzbudi s tem v najširših slojih zanimanje za jugoslovanske narode. V četrtek je gospa de Vitte posetila tudi naše uredništvo in si ogledala našo tiskarno. V Ljubljani ostane tri tedne.

— Črevljarske zadruge napovedani občni zbor se ne boode vršil jutri, marveč se je preložil.

— Tovorni promet tukajšnjih železnice je vsled velikih vojaških transportov do vštete 9. t. m. ustavljen.

— Ustanova za vojaški ranjene vojake, ki so v Trstu, Primorsko ali Dalmacijo pristojni, se ima v kratkem podeliti. Pravico do

te ustanove pa imajo samo oni vojak, oziroma njih vdove in sirote, ki so bili ranjeni v vojski leta 1866, odnosno v kakih bitki za časa bosanske okupacije. Potrebna pojasnila se dobe do 11. t. m. v pisarni magistratnega vojaškega referenta.

— Perutninarški tečaj za učitelje. C. kr. kmetijska družba kranjska priredi dne 14. t. m. na gospodinjiski šoli v Ljubljani Poljanska cesta, kjer se nahaja večji perutninarški zavod, poučni tečaj o perutninarstvu za učitelje. Poleg predavanja o modernem perutninarstvu se bo poučevalo praktično o kokošnjaku, o umnem valenju, krmiljenju in oskrbovanju kokoši, poraba in shranjevanje jajc itd. Tečaj je brezplačen in se ga lahko udeleži vsak učitelj oziroma učiteljica. Tečaj se prične ob polu 9. dopoldne traja do 12. dop. in od 2. do 5. popoldne. Poučeval bo g. mlekarški nadzornik Legvart, praktično pa tudi č. sestre Marijanišča. Ker je perutninarstvo zelo zanimivo in pri umnem oskrbovanju dobičakosna stroka, katere se lahko na omejenem prostoru in z malimi denarnimi sredstvi goji, se gg. učitelji vbljudno vabijo, da se tega tečaja v obilnem številu udeležijo. Dobrodošle so tudi njih soproje. Za udeležbo se je zgledati do 12. t. m. na c. kr. kmetijski družbo v Ljubljani.

— Talijo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 h je dobil Anton Baznik iz Mrtvice pri Cerkljah, ker je z lastno smrtno nevarnostjo rešil Mihaela Pirca iz Brega, da ni utonil.

— Nesreča pri zidanju cerkve v Prečni Piše se nam: „Slovenec“ na dolgo razklada o vzroku nesreče pri zidanju cerkve v Prečni, kjer je bil eden človek ubit in eden teško ranjen. Znano je, da pri nas vlada mirno gleda, da se konstruktivno tako težke in sosebno javne stavbe navadno izvršujejo po popolnoma nezmotnih in neopravičenih mazačih, medtem ko opravičenim mojstrom manjka dela. Ravno pri tej stavbi so opravičenega mojstra sramotno odklonili in to je navadno, kjer odločujejo fajmoštri in njih podrepani. Koliko nesreče se je že pripetilo, seveda se navadno krivda zavrača na nedolžnega delavca. Pričakujemo od c. kr. deželne vlade kot stavbene oblasti, da preišče to in vse druge po teh „fušarjih“ se građeche stavbe v deželi in te ljudi strogo kaznuje ter jim prepove grajenje takih stavb. Upravičeni stavbni mojstri pa se vendar že kdaj uprite takemu početju!

— Čudeži na Brezjah. Po vsej kranjski deželi je razsujena sledeča vest: Odkar se je na Brezjah tako uspešno dovršil čudež na Mariji Finžgar, hoče se vsak frančiškanski kozel delati čudeže. Prigodilo se je te dni, da je prišel težko bolan človek na bergljah na Brezje s popolnim zaupanjem, da pojde čisto zdrav domov. Tega bolnika je dobil neki frančiškan, ki je, zvedoč namen njegovega prihoda, čutil v sebi moč in potrebo, reveža na čudežen način ozdraviti. S hreščočim glasom je zavpil: „Hodi!“, da je bolnika spreletel strah in da je vrgel berglje od sebe, padel ter si pri tem zlomil roko. Se non je vero čen trovato.

— Nesreča na Brezjah. Govori se, da je v cerkvi na Brezjah odpadlo nekaj od nekega kipa in neko žensko pri tem precej poškodovalo na rami.

— „Na jeseniški postaji ne znajo slovenski.“ Pod tem naslovom smo priobčili 4. t. m. notico, kjer je bilo rečeno, da en višji uradnik in en sprevodnik na Jesenicah dvema sloškima potnikoma nista mogla dati slovenskega pojasnila o odhodu vlaka, vsled česar sta dotična gospoda izgubila precej časa. Omenjeno bodi, da poznamo dotična potnika. V tej zadevi smo sedaj iz železniških krogov dobili pismo, v katerem je rečeno, da so uradniki na Jesenicah v pretežni večini Slovenci in da je le slučaj, da sta dotična potnika naletela na dva Nemca. Sicer pa da je na jeseniški postaji nabitih vse polno voznih redov, s katerih bi bila potnika lahko posnela, kdaj odhajajo in prihajajo vlaki. — Temu dostavljamo le to: kdor službuje na Kranjskem, mora biti slov. jezika popolnoma vešč. Nemcu v javni službi, ki se neče naučiti našega jezika, se bo vedno lahko očitalo, da nezasuženo je slovenski kruh.

— Iz turjaške lare se nam piše: Vsako leto je prihajal k nam na počitnice g. Bergant iz Ljubljane in postal ljub in spoštovan prijatelj naših mož. Turjačani smo ga kaj radi poslušali, posebno kadar nam je pod lipo prebiral „Slov. Narod“. Dne 30. avgusta so zvonovi na gori pri Ahaciju in v Turjaku zapeli mrtvaško pesem. Začuden so ljudje vprašali, kdo da je umrl. Kmalu se je razvedelo po šolski mladini, da je v Ljubljani izdihnil oče našega g. učitelja in naš dobri prijatelj g. Bergant. Turjaški farani mu želimo, naj počiva v miru; ostane nam v prijaznem spominu.!

— Trgatev na Dolenjskem. Po zadnjem dežju se je pričelo grozde tudi na Dolenjskem lepo popravlja. Vidno se debeli in lepo dozoreva. Zgoduje vrste so že toliko dozorele, da se je morala izvršiti mala predtrgatev. Ako bo vreme količjak ugodno, se bo pričela glavna trgatev že koncem tega meseca.

— Strokovno predavanje o kmetijstvu. Na povabilo kmetijske podružnice v Matenji vasi pri Prestranku priredi deželni vinarski in sadjarski komisar g. Fran Gombač v nedeljo, dne 8. t. m., popoldne ob treh strokovno predavanje o kmetijstvu. Predavanje bo v šoli. Vabimo vse za napredek kmetijstva vnete sosodne posestnike, da se tega pouka v mnogobrojnem številu udeležijo.

— Na modrasa je naletela neka komisija iz Zagorja pri Postojni. Neki član te komisije ga je stisnil s palico k tlom, a drugi mu porine, kakor pri lovu na kače, špičasto palico v žrelo. Pri tej priliki skoči drug za drugim osem mladih živih modrasov in stara in hiteti so morali, da so jih sedem pobili, osmi jim je pa ušel.

— Treščilo je v ponedeljek popoldne v poslopje Zafreda v Stari Savi na Notranjskem. Bil je doma le 85 let star mož. Pogorelo je vse gospodarsko poslopje, vse kmetijsko orodje, slama, seno, žito, krava, prašiči in 2 ovci. Škoda znaša okoli 12000 K. Zavarovano le le poslopje.

— Iz Senožet se nam piše: Dajte vi vsi, ki se točete na svoje suhe prsi, ki kričite in se pridružate, da ste „katoliški“, odpreti svojo oči in ušesa ter poslušajte. Pred nedavnim časom je brezstiden človek zažgal našemu občestovanemu podžupanu g. Medenu tri velike kope pšenice v vrednosti okoli 400 K. Ves trg je obžaloval g. Medena in ga pomiloval, človeka, ki ni nikdar nobenemu ničesar žalega storil. Pa — pogledajte jih, ki slepo tavajo za svojimi posvečenimi vodniki! Prilezli so na dan ti črni ščurki iz svojih umazanih lukenj in se pokazali v vsej svoji nesramnosti. Nekaj dni potem, ko ga je zadel nesreča, je dobil namreč razglednico iz Postojne s približno sledečo vsebino: Obžalujemo nesrečo. Pa pridite vendar na „liberalen“ shod, ker sicer ne vemo, kako se bo brez Vas končal! — Nato je pa sledil podpis, ki pa je bil seveda nepravil in je zato za nas brez pomena. Tu je treba omeniti, da je gospod Meden skozi in skozi naprednjak. Tako torej! Potem boste pa šli med ubogega kmeta in mu trobili, da ste zaslužniki vere, Boga itd. Tukaj se pa norčujete iz človeka, ki ga je zadel občutna nesreča. Pa še pravite, da ste na „katoliški“ podlagi. Ali mislite, da smo neumni? O, da bi se le enkrat kmet prebudil in vas pogljal s palico od hiše, ker drugega ne zaslužite. Saj je menda glavna točka vašega programa: ljudi farbat. Da, res, še jih farbate. Ali tudi kmet bo enkrat vstal in takrat se ne bo dovedel tako svetila vaša tolsta lica. Sploh je neumevno, kako se morejo najti ljudje, ki zagovarjajo to Stranko Ljudskih Slepjarjev. Ti ljudje vedoma ležejo, ker gotovo vedo, da ta stranka ne dela po svojem programu, ampak da samo ljudi farba. Pa ji dobro nese. Človeku se morajo ti ljudje kar studiti, tako hinavski so. Zato pa pojdimmo med kmete in povejmo jim, kakšni so ti črni pastirji in pa ti kozli, ki meketajo za njimi. Deželnozbornske volitve so pred durmi. Zato pa na noge! Pokažimo ljudstvu, kakšni so ljudje, od katerih se da voditi. Dovolj za danes. Prihodnjič enkrat pa prideš ti Kleindienst na vrto. Ali imaš kaj kosmato vest? —

— Slovenskega naprednega župana je dobil trg Podčetrtek na Stajerskem. Do sedaj je tu županoval znani nemškutar Schöber. Ker je ta odstopil, je občinski odbor izvolil za župana dr. E. Brescharja, ki je po mišljenju dober Slovenec in odločen naprednjak.

— Nemška nestrpnost. 5. maja je pilo v vinski kleti Ivana Krena v Spikniku na Stajerskem več ljudi. Vsi so ga imeli že nekoliko v glavi in Alojzij Stelcer iz Cirknice je trčil z njimi ter klical pri tem „živio“. Nemškutarje Ivana Jamnika, Gašperja Gaubeja, Jožefa Paškola in Jožefa Kašovca so pa ti klici tako razjezili, da so padli po vselem viinskem bratu in ga težko telesno poškodovali, ko so ga bili s pestmi in ga suvali s ščevlji, da so mu spahnili ključnico. Seveda so pri sodišču zvijali vso stvar, da je bil le Jamnik obsojen na 4 mesece ječe, Kašovec pa zaradi krivega pričevanja in zapeljavanja k njemu na 2. Njegova žena je zaradi istega delikta dobila en mesec. Če bi bil Stelcer upil „heil“, potem bi ga bili nemškutarji objemali, tako se jim je pa zdelo potrebno planiti po njem kakor stekli psi!

— „Südmarka“ na delu. Danes ima v Mariboru svojo letno veliko skupščino zloglasna „Südmarka“, katere glavni smoter je, z denarnimi

sredstvi iztirati Slovence z rodne domače zemlje. Na tej skupščini se bodo snovali naklepi, kako bi se najljže in najuspešneje dalo Slovence oropati za tisti kosček zemlje, ki jo še imajo ob meji onkraj Drave. Kakor poročajo nemški listi, se bo na tem zborovanju sklepalo med drugim tudi o nakupu velikega zemljišča na slovensko nemški meji, ki naj naj bilo nekaka obmejna nemška marka proti Slovenem, kakor so bile v srednjem veku slovenske pokrajine v obrambo nemških dežel jez proti navalom Nemcev in nemški državi nevarnih narodov. In kje bodo dobili Nemci denar za nakup te obmejne nemške marke ali kakor jo zovejo sami „Nationalgut“? Brez dvoma se nadejajo, da dobe denar v to iz loterije, ki jim jo je v zadnjem času dovolila v svoji velikodušnosti pravična avstrijska vlada, ki je s tem podala roko našim najzagrizenjšim sovragom, da skupno z njimi prežene Slovence z rodne njihove grude. Slovincem se bo torej treba sedaj bojovati s podvojeno močjo, ako hočejo odoleti nemškemu navalu, ki bo v bodoče podprt z ogromnimi gmotnimi sredstvi. Bolj kakor kdaj prej, bi potrebovali sedaj društva osnovana na načelih, kakor je bila „Naša straža.“ Po krivdi klerikalcev je to obrambno društvo zaspalo, ne preostaja nam torej drugega, kakor koncentrirati vso našo požrtvovalnost in vse svoje sile na edino naše obrambno društvo „Družbo sv. Cirila in Metoda“, ki nam mora biti obenem to, kar sta Nemcem „Schulverein“ in „Südmarka“ skupaj! Družba bo potrebovala v bodoče v obrambo svrhe denarja, denarja in zopet denarja. Kje ga dobiti? Če je vlada dovolila loterijo „Südmarki“, jo mora dovoliti tudi nam. Naj bi o tem resno premišljali kompetentni naši krogi.

— Slovenščina na državnem kolodvoru v Gorici. Kako nas Slovence v naši ljubi Avstriji prezirajo, celo doma na lastni zemlji, svedočijo poleg vsega tudi še „vstopnice za peron“ v Gorici na državnem kolodvoru. Nemščina in laščina je seveda na prvem mestu in pravilna, poleg njih dveh je pa še naslednje besedilo: „Kolodvorsko ustnostne daje pravo na ustup v cekasnicatu ili na kolodvorskoj stezi (!) i nadaje pravo na ustup u kolam. Prestupnici su kaznjeni sa globom od šest kruna. (§ 21/2 petribnog pravila.“). Sodite sedaj, je li ta spaka hrvaščina ali kitajščina ali vraga vedi, kaj je. Kdor dokaže, da je to slovensko, zasluži milijon nagrade. Tu so navedene določbe in zakon, za kojega prekršnje je navedena globa. Vsakdo bi pa iz tega posnel, da je tu gori nekaj tiskano o „kolomonovem žegnu“, ali kaj o „risu“, ki se ga začrta med „šmar-nimi mašami“ na „stezi“, na kakem križpotju. Imenitno! Jeli res ne more dobiti železnična uprava tako „kumšne“ glave, da bi sestavila besedilo v pravilni slovenščini? Eh, za slovensko paro je vse dobro, saj plača vseeno in je vendarle „enakopravna“ v Avstriji, pravični vsem narodom.

— Slovenska šola v Trstu. Velikansko veselje je danes zavladovalo po Trstu, ko se je izvedelo, da nam družba sv. Cirila in Metoda podari pobočnico sv. jakobske šole v notranjem mestu. Bode to prva slovenska šola v mestu (v pravem zmislu besede), edina, dokler pristojni faktorji ne popravijo strašne krivice, da vsem zakonom in pravičnosti v nemar puste tisočero slovenskih otrok brez šole v materinem jeziku. Novo vodstvo je s tem dokazalo, kako dobro ono pojmi svojo nalogo in dalo pljusko po licu klevetnikom, ki šolo in narod protisturajo.

— Japonci v Trstu. Trst se nahaja pod znamenjem japonstva. Male karakteristične postavbe iz krizantemove dežele je videti po vseh ulicah in vseh lokalih. Njih mongolični obrazi, škilaste oči, usta vedno ne smeh vzbujaajo velikanski gaudium naše preslavne mularije. Italijanski listi pa slavijo z ognjevitimi besedami zmagovalce nad Rusi — a mislijo pri tem na Slovence, katerih panoga smo mi, in — risum teneatis amici — hočejo tako na račun Japoncev uprizoriti nekako protislovensko demonstracijo. Höher gehts nimmer! Včeraj je bil slavnostni diner na čast Japoncev na avstrijski jahti „Lacroma“, na kateri se nahaja poveljnik morarice grof Montecuccoli. Danes pa je bil izlet na Občino, kjer so se japonski ofirji dičili krasnemu razgledu nad našo riviero. Lepa dogodbica se je pripetila kolegu od „Balkan“, ki je hotel si danes ogledati japonske ladje. Pristal je s čolnom k bočnim lestvinam. Pokazal je straži svojo legitimacijo, ki je seveda straži ni razumela; prišel je ofir, pregledal legitimacijo, dal jo zopet drugemu ofirju, a razumel jo ni nobeden. Večinoma so čitali narobe. Odnesli so potem legitimacijo h kakemu Mezzofantiju iz japonske dežele. No, naš kolega je čakal in čakal, a

(Dalje v prilogi).

Mnogostranska poraba. Gotovo ni do mačega zdravlja, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesto utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zato dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 1.90. Po postnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov preprato, razamovan z varnostno nalepko in podpisom 6 16-12

Samo pristni Kaiserjev boraksov puder za kožo ne obsega vegetabilskih snovi, n. pr. škrobovega pudra in ga zato babice uspešno rabijo kot resnično najboljšo posipalo za otroke, ker hladi in zaradi drugih svojih dodatkov varuje pred vnetjem. Ta puder je priporočati tudi osebam z mehko kožo in tudi kot pomoček proti potenju nog.

Dostikrat se naleti, da je za kakšno rano treba poiskati ali priporočiti dobro mazilo. Za to prav primerno in preizkušeno sredstvo, ki deluje antiseptično, hladi in lajša bolečine, je po vsej monarhiji predobro znano praško domače mazilo iz lekarnice B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Ker mazilo, tudi več let spravljeno, ne izgubi učinka in se tudi ne izpremeni, bi je za neprilicakovane slučaje morali imeti pripravljeno povsod.

Otrok najboljša obramba proti boleznim je, razen čistosti in utrjenosti, preprosta redovna prehrana, za katero si izbere pametna mati najrajša živilo, ki je naravno in ne obstoja iz kemično izpremenjenih sestavin. Nobeno živilo ne ustreza takim zahtevam bolje kakor iz čistega planinskega mleka, fino zmletga pšeničnega suhorja in sladkorja sestavljena Nestlejeva otroška moka, ki je izvrstno sredstvo proti črevesnemu in želodčnemu katarju. 1 25 9-2

Le za dame!
ki bi hotele v boljših krogih priporočiti neki za vsako gospodinjstvo zelo praktičen predmet, pridobile bi s tem lukrativen postranski zaslužek. — Katalogi zastojni.
Pisma se prosijo pod: „Selbstverdienst“ na anončno ekspedicijo Eduard Braun, Dunaj I, Rotenturmstrasse 9. 2-07-3

Zahtevajte
ilustrovan cenik
podjetja za žarnice
„Ideal“
Hugo Pollak
DUNAJ, VI. Wallgasse 34.
Cena, lepa svetloba brez instalacije in nevarnosti, Poraba 1/4 kr. na uro. 3911 45

Oblastveno varovano! Vsako ponarejanje kaznivo!
Edino pristen je
Thieryjev balzam
za celotno varstveno znamko z num. 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali velika specialna steklenica s patentnim zaklopkom K 6—.
Thieryjevo certifikirano mazilo
za vse, še tako stare rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3.60. Pošilja se samo po povzetju ali denar naprej. Te dve domaći zdravili ste kot najboljši splošno znani in staroslovni.
Naslavljaj na se na lekarnarja A. Thiery v Pragi pri Rogoški Stetini. Zaloge po skoro vseh lekarnah. Knjižice s tisoč izvirnih zahvalnih pism zastojni in poštnine prosto.
129-35

Odol
Hdor Odol trabi vztrajno vsak dan, po današnjem stanju znanstva najbolje neguje zobe.

Proti zobobolu in gnilobi zob

izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica z mavdom 1 K. Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekošljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, posijate se 3 steklenice Melus. ustne in zobne vode. Dovolim, da to javno oznamite, ker je res hvala vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1905.
Doz. lekarna Mil. Lousteke
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
bolog novozgrajenega Fran Jožetovga
tuhil. mesta. 13-36

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
Gospod Viktor Skaberne v Ljubljani, 11 K, nabrano v gostilni pri „Roži“. — Gospod Janko Golob, učitelj v Cerkljah, 10 K, nabrano v Sv. Križu pri Kostanjevici ob slovesu dragoga tovariša g. Ivo Erbenika, učitelja v Kostanjevici, med tovariši, tovarišicami in prijatelji z geslom:
Zapuščena sta — sveta brata dva od klerikalcev na vekomaj, tembolj pomagajmo jima mi sedaj! Neimenovani nabral v veseli družbi K 264. — Skupaj K 23 64. — Lepa hvala! — Ziveli!

Zahvala.

Nepoznan rodoljub iz Amerike je poslal po g. Franku Sakserju, uredniku „Glasa Naroda“ v New Yorku znesek 20 K za tukajšnjo ubožno šolsko mladino namesto venca na krsto umrle gospiče Mile Burgerjeve. Za velikodušni ta dar se podpisano vodstvo imenom šolske mladeži najtopleje zahvaljuje.
Vodstvo petraz. ljudske šole v Postojni
dne 6. septembra 1907.
Ferdinand Juvanec,
sol. vodja

Borzna poročila.

Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kurzi dun. borze 7. septembra 1907.

Malični papirji.	Dinar	Blag
100% majska renta	96.10	96.80
100% srebrna renta	98.05	98.25
100% avstr. krona renta	96.25	96.45
100% zlata	115.15	115.35
100% ogrska krona renta	92.30	92.50
100% zlata	109.85	110.05
100% posojilo dež. Kranjske	98.60	99.30
100% posojilo mesta Spiljet	104.60	102.00
100% posojilo mesta Zadar	99.85	100.85
100% bos.-herc. železniško posojilo 1902	97.80	98.80
100% češka dež. banka k. o. z. o.	96.75	96.60
100% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	99.00	100.00
100% pešt. kom. k. o. z. 10% pr.	104.10	105.10
100% zast. pisma Innerst. hranilnice	98.00	99.00
100% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	98.00	99.00
100% z. pis. ogr. hip. ban.	99.25	100.25
100% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	98.50	99.50
100% obl. češke ind. banke	99.75	100.75
100% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.70	100.70
100% prior. dolenskih želez.	98.75	99.75
100% prior. juž. želez. kup.	294.90	296.90
100% avstr. pos. za želez. p. o.	99.25	100.25

Srečke.	1860/1	1864/5
1860/1	148.25	150.25
1864/5	210.75	214.75
1868/9	141.50	144.50
1872/3	164.25	167.25
1876/7	230.50	235.50
1880/1	99.60	103.60
1884/5	182.00	183.00
1888/9	20.50	22.50
1892/3	434.00	442.00
1896/7	86.00	88.00
1900/1	89.50	93.50
1904/5	60.00	64.00
1908/9	45.50	47.50
1912/3	26.10	28.10
1916/7	83.00	87.00
1920/1	85.50	89.50
1924/5	444.00	452.00

Dela.	1860/1	1864/5
1860/1	158.00	159.00
1864/5	65.00	66.00
1868/9	79.00	80.00
1872/3	63.75	64.75
1876/7	73.80	74.80
1880/1	94.00	94.00
1884/5	73.40	74.40
1888/9	69.75	70.75
1892/3	63.60	64.60
1896/7	68.50	69.50
1900/1	26.00	27.00
1904/5	47.80	48.80
1908/9	140.50	142.00

Valute.	11.86	11.40
20 franki	19.14	19.16
20 marke	23.48	23.52
20 franci	13.94	14.00
20 marke	117.42	117.62
20 franki	95.80	95.81
20 franki	2.53	2.54
20 franki	4.94	5.00

Žitne ceno v Budimpešti.

Dne 7. septembra 1907.	Termin.	za 40 kg K	11.52
Pšenica za oktober	50	12.01	
„ „ april	50	9.91	
„ „ oktober	50	6.80	
Koruzna	50	6.97	
„ „ maj 1908	50	8.14	
Oves	50	8.14	

Meteorološko poročilo.

Septembra	Uas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebe
6	9. av.	741.1	16.2	sl. jug	jasno
7	7. aj.	743.1	12.0	sl. jvzh.	megla
8	8. sp.	742.6	23.4	sl. jvzhod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 15.9 nor. male 16.2. — Padavina v mm 0.0

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja povodom bolezn in smrti našega preljubljenega soproga, očeta in strica, gospoda

Karla Podkrajška
strojevodje juž. železnice

kakor tudi za časteče mnogobrojno spremstvo drugega k večnemu počitku izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom našo iskreno zahvalo. Posebno pa se še zahvaljujemo ljubim darovalcem prelepih vencev. 3015

V Ljubljani, 7. septembra 1907.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Dolžnost mi je, da se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi povodom smrti in pogreba mojega ljubljeneega očeta, blagorodnega gospoda

Franca Renier
nenavadno presrečno izkazali svoje sočutje in ljubezen.

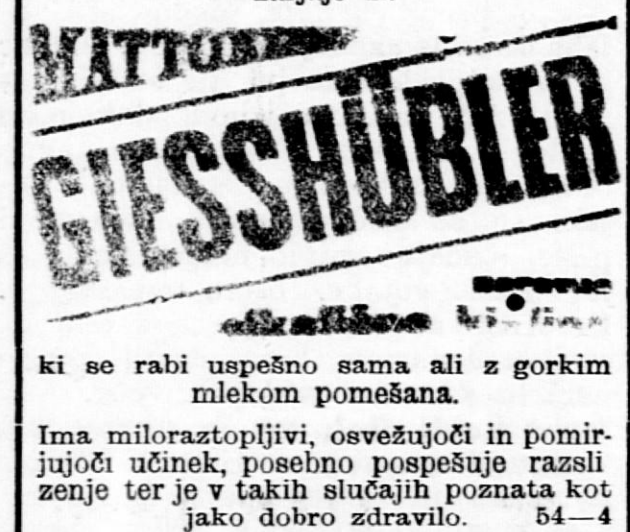
Zahvaljujem se prav posebno svojim sobratom ne le iz Kranjske, ampak tudi iz sosedne Štajerske in Hrvaške. Hvala našim gg. uradnikom in njim na čelu preblagorodnemu g. vladnemu svetniku Ivanu Tekavčiču. Srčna hvala g. županu in meščanstvu mesta Krškega. Hvala dičnim gg. pevcem za vprav mojstrsko, v dno srca segajoče petje. Vsakemu posebej in vsem skupaj: Tisočera hvala za toliko tolažbo sočutja in prijateljstva. 3020

Krško, dne 6. septembra 1907.

I. Renier
župnik.

Proti kataru

sapnih organov, kašlju, nahodu, hripavosti in vratnih boleznih zdravniki opozarjajo na

ki se rabi uspešno sama ali z gorkim mlekom pomešana.

Ima miloraztopljivi, osvežujoči in pomirjujoči učinek, posebno pospešuje razslizjenje ter je v takih slučajih poznata kot jako dobro zdravilo. 54-4

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih štederijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Odgovor. *)

Na naznanilo g. Fr. Perdana v „Sl. Narodu“ in „Slovenec“ odgovarjam, da, ako bi bil on obrt za plakataranje od mene kupil in pošteno plačeval, bi jaz gotovo ne imel pravice, mu obrt odpovedati.

Ako bi pa bil g. Fr. Perdan v resnici lastnik mojega zavoda za plakataranje, bi ta ali oni njegovih upnikov gotovo že posegel na njegove dohodke in gospoda Fr. Perdana spravil pod sekvestracijo. 3027

V Ljubljani, 7. septembra 1907.

Alojzij Kalš.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Kupi se

turbina in jarem (Vollgatter)

Daniel Rendnić, Modruš p. Ogulinu.

Spretni delavci za veliko delo

(Grossarbeiter)

dobe stalnega opravila.

Krojašnje Hallwachs, Trst, Torre bianca 14. 3021-1

Gospica

ki je že nekoliko privajena trgovine želi službo kot blagajničarka ali prodajalka ali pa tudi čez dan k otrokom s primerno mesečno plačo. Ponudbe na upravištvu „Slovenskega Naroda“ pod „L. P.“ 3009-1

Ove gospodični

se sprejemajo na hrano in stanovanje.

Na razpolago je tudi klavir.

Gospoške ulice št. 4, I. nadst. desno. 3018-1

Dijake

sprejme učiteljska obitelj na hrano in stanovanje. 2944-3

Poizve se: Prečne ulice št. 2, II. nadstropje.

Učenca

za specerijsko in železninsko trgovino se sprejme takoj.

Istotam se kupi že rabljeno, pa dobro ohranjeno 3029-1

kolo.

A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 15.

„SLOVENSKI NAROD“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 vin. v sledečih trafikah:

Ljubljana:

Bizjak I., Vodmat, Bohoričeve ulice št. 10.

Blaznik L., Stari trg št. 12.

Blaž M., Dunajska cesta št. 14.

Dolenc Jerica, Prešernove ul. 52.

Dolenc F., Kolodvorske ul. št. 26.

Elsner M., Kopitarjeve ulice 1.

Fuchs H., Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja

Guštin Lina, Šelenburgove ul. 6.

Hinner Alojzija, hotel „Union“.

Kanc A., sv. Petra cesta št. 14.

Kleinstejn J., Jurčičev trg št. 3.

Košir Julija, Hilšerjeve ulice št. 12.

Kristan Iv., Resljeva cesta 24.

Kustrin A., Breg št. 6.

Kušar J., sv. Petra cesta št. 52.

Mrzlikar A., Sodnijske ulice št. 4.

Pichler I., Kongresni trg št. 3.

Sever M., Gosposke ulice št. 12.

Stiene Ivan, Valvazorjev trg št. 4.

Sušnik J., Rimska cesta št. 18.

Svatek J., Mestni trg št. 25.

Šešark F., Šelenburgove ulice št. 1.

Tenente R., Gradaške ulice št. 10.

Treo Julija, Sv. Petra cesta št. 36.

Ušeničnik Fr., Židovske ul. št. 1.

Velkoverh A., Sv. Jakoba trg 8

Weinert H., južni kolodvor.

Šiška:

Franzot M., Spodnja Šiška na kolodvoru.

Kotnik J., trgovec v Šiški.

Kamnik:

Ažman Marija, trafika

Škofja Loka:

Žigon Matej, trgovina in trafika na Glavnem trgu št. 34.

Kranj:

Florian Karl, knjigotržec.

Radovljica:

Homan Oton, trgovec.

Lesce (v bufetu na kolodvoru):

Legat Ivan, gostilničar in posestnik.

Bled:

Fischer Oton, paviljon.

Pretnar Ivan, trgovec.

Javornik (Gorenjsko):

Zorè Leopold, trgovec.

Hrušica (Gorenjsko):

Podpac Štefan.

Bohinjska Bistrica:

Grobotek Mijo, trgovec

Jesenice:

Mesar J., posest. in gostilničar

Schwarz Julija, na kolodvoru.

Ribnica:

Lovšin Ivan, trgovec.

Novo mesto:

Kos Josip, knjigovez.

Boštanj pri Radni:

Dermelj Alojzij, posestnik in trafikant.

Krško:

Stanzer Henrik, trgovec.

Rake pri Krškem:

Varšek Ivan, trgovec.

Vrhnika:

Gostilna Mantua (Fran Dolenc).

Logatec:

Rus Jos., trgovec.

Več mizarskih pomočnikov

sprejme

2 dijaka

se sprejmeta na stanovanje in hrano.
Več pove gospa Matko, Florjansko ulice št. 22 I. 2992-2

Dobro ohranjen.

vinski sodi

se prodajo na Rinski cesti 11. 2928-3

PATENTE

preskrbuje in spravlja v prid
Inženir in pat. posrednik
J Knöpfelmacher

Dunaj, II. Praterstrasse 37.
Telefon 22132. 3683 48

Dva dijaka mlajša ali dve deklici

se sprejmeta na hrano in stanovanje v boljše rodbino. 3010-1
Več se izve v upravnistvu „Slov. N.“

več kovaških in mizararskih pomočnikov in tudi več šivilj

sprejme takoj Fr. Žnidaršič, trgovec v Šapianah v Istri. 3023-1

Ugodna prilika.

Takoj se odda v najem tik farne cerkve na prometnem prostoru stoječa 299 J

prodajalna

z opravo in event. tudi stanovanjem v Radečah pri Zidanem mostu št. 51. Prodajalna obstoji že nad 40 let, ter je v nji, kakor tudi v vsej hiši napeljana električna razsvetljava. Natačnejša poasnila daje lastnica Marija Trepetchnigg v Radečah pri Zidanem mostu.

Strokovnjak

v mali živinoreji

31 let star, oženjen, popolnoma vešč slovenskega in nemškega jezika, absolvent umetno strokovne in trgovske šole itd. išče s prvim januarjem 1908 primerno stalno službo kot upravitelj ali pa knjigovodja na kakem posestvu, oziroma v kakem večjem podjetju. Prevzame pa tudi stalna zastopništva zanesljivih trvdh proti stalni mesečni plači in proviziji. Blagohotne ponudbe naj se blagovolj doposlata pod „Upravitelj 13876“ na upravnistvo „Slov. N.“ 3004-1

Zahvala.

Podpisanec zahvaljujem se slavni zavarovalnici banki „Slaviji“ v Pragi za nam kulantno dne 14. m. mes. izplačano odškodnino. Obenem zavezujemo se v zahvalo tudi cenjeno zavarovalnico o vsaki priliki kot najboljšo priporočati.

3018

Anton Deghenghi.

Komptoaristinja se takoj sprejme.

Kje, pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 3026

2 gospodični

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Poizve se pri Mariji Florjančič na Marijinem trgu št. 1, IV. 3022 1

Dva učenca

s primerno naobrazbo sprejme v trgovino s papirjem, knjigami in šol. potrebščinami 2955 3
Anton Umek v Brežicah in Krškem.

Pozor sedlarji!

V Kranju se nudi dobro izurjenemu sedlarskemu in lakirarskemu pomočniku lepa prilika za samostojnost! 3017

2 pomočnika

v ključavničarsko obrt sprejme takoj, Rudolf Geyer, ključavničarski mojster, Ljubljana, Hilšerjeve ulice št. 12. 3014 1

Hiša

v Spodnji Šiški št. 130 s šestimi stanovanji, pekarijo, prodajalno in gostilno se takoj proda. Več pove lastnik. 3025 1

Hotel „ILIRIJA“.

Danes v soboto večerni koncert ob 8. uri zvečer.

Jutri v nedeljo zajtrkovalni koncert

Začetek ob 9. zjut. Vstop prost. Ob vsakem vremenu. Brez povz. cen.

večerni koncert svetovnoznane

Verdijeve družbe

in komika Vincenzo Constantino pod vodstvom 3012

prof. Pietro Bianchi odličnega virtouza na gosli in skladatelja. Lastni koncert na lok, obstoječ iz konservativistov. Začetek ob osmih. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča FRIC NOVAK hotelir.

Vajenca

išče večja trgovina na Dolenjskem. Ponudbe na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod št. „100“. 2940-6

Mlad gospod

s trgovskim tečajem, vešč stenografije in z lepo pisavo išče primerne službe v kaki trgovini event. tvornici. Ponudbe pod „F. M. 20“ na upravnistvo „Slov. Naroda“. 2902-3

Meblovana soba

s posebnim vhodom, v sredini mesta se išče za 1. oktober. Mesto ene vzameta se tudi dve majhni če mogoče tudi s hrano. Ponudbe na upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 2966-2

Nova hiša

z vrtno se radi družinskih razmer pod jako ugodnimi pogoji proda. 3016 1
Poizve se pri lastniku v Zg. Šiški št. 97.

Fran Švigelj z Brega, pošta Borovnica, kupi 2948-3

za 600 metrov dolgoti starih a vendar dobro ohranjenih

železniških šin 5 cm. visokih. Ponudbe na gornji naslov.

Več čevljarskih pomočnikov in učencev sprejme takoj 2976-2

Fr. Žnidaršič, trgovec v Šapianah, Istra.

Dober zaslužek

se nudi osebi, kateri ima veselje pečati se z obiskom modistinj, šivilj, krojačev ter boljših privatnih družin v Ljubljani in okolici. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika ter lep nastop. Ponudbe pod šifro „takoj 1000.“ sprejema iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 2968-3

Dobro srečo! Namesto 3 gl. 50 samo 1 gl. 95

stane lepa „Gloria“ srebrna s plombo 30 urna anker remonirana žepna ura, prima kolesje z lepim graviranim okroglim s sekundnim kazalcem in lepo pozlač. ali posrebr. verižico z obeskom, natančno idoča, za samo 1 gl. 95 kr. Dalje ponujam pozlačeno, 30 urno, (veleprima švicarsko kolesje) remonirano uro z lepo pozlačeno verižico za samo 3 gl. Za vsako uro 2 letno pisмено jamstvo. Po povzetju pošilja

IZVOZ UR KOHANE Krakov št. 17

Za neugajajoče denar nazaj. 2984

Mnogi so naročili po dvakrat

Zelo praktične obleke za dijake priporočata 3007-1

po najnižjih cenah Gričar & Mejač v Ljubljani

Prešernove ulice 9.

Več se izve pri g. Jakliču v št. Rupertu na Dolenjskem.

Ječe se dobro vpeljana gostilna na račun

majhna ali večja, v mestu ali na deželi. Sprejme se takoj. 2981-2
Ponudbe na „G. G. št. 100“ poste restante, Kresnice ob juž. železnici.

Učenec

star 14 let, zmožen slov. in nem. jezika se takoj sprejme v 2957-4 trgovino z mešanim blagom. D. Repe na Bledu.

Mesarski pomočnik

pošten, priden in ročen, kateri se na razsekavanje mesa kakor tudi vsa dela pri teletih in prečišči dobro razume se sprejme s 1. oktobrom. Kje, pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 2889-4

Laščina

po najnovejši ter jako lahki metodi se bode poučevala s prvim oktobrom dalje. Poučuje se gramatika, literatura in konverzija. Pri dovoljenem številu napravi se tudi konverzacijski kurz. Vse natančnejše se poizve dotlej v trgovini Drenik v Zvezdi. 2967-2

Različni portali

in različne izložbene omarice se radi prenovitve trgovine ceno prodajo. Ogledajo se lahko na Mestnem trgu št. 11 pri Fr. Jgliču. 2988 2

Nepremočljivi dežni plašči

iz orig. angl. dvojnega blaga iz ovčje volne z gumijevim vlogom in pa 3003-1

gumijevi plašči vsake vrste za gospode, dame in otroke. Vzorec, cene in navodilo za mero z obratno pošto

PAGET & Co. Dunaj, I., Riemergasse 13.

Uradno dovoljena že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX Gosposke ulice št. 6 2998

priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste za Ljubljano in drugod. Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.

čviso. Ako hočete posestvo ali trgovino kakršnekoli vrste, hotel, vilo, gostilno, veleposlovstvo, opokarno, sanatorij itd., tukaj ali na deželi takoj hitro in diskretno kupiti ali prodati, ali ako bi radi dobili hipotekno posojilo in bi se radi soudeležili, obrnite se zaupno na poznano

prvo posestno oskrbnistvo (Erste Realitäten-Verwaltung) Dunaj VIII., Albertgasse 30.

Prvorazredno, strogo pošteno, kulantno in največje strokovnjaško podjetje. 2996

Zastopstva v vseh krajih Avstro-Ogrske in v sosednih državah. Generalni zastopnik pride v prihodnjih dneh sem. Ako želite njegov brezplačni obisk radi oglada in informacije, se prosi takojšnjo obvestitev na zgornji naslov. — Največji kupni promet med Dunajem in posamnimi deželami.

Za 13.000 kron je naprodaj

lepo posestvo

v št. Jurju na Dolenjskem, 15 minut od mirnopoške železnične postaje. Posestvo obstoji iz hiše, gospodarskih poslopij, polja za 30 mernikov posevne, dveh travnikov in dveh gozdov. V hiši je prodajalna, pa je pripravna še za gostilno. Zraven je tudi nedodelan mlin. Na tem posestvu se redi 5 do 6 glav goveje živine in 5 do 6 prešičev. Kupnina se lahko izplačuje tudi po letih. 2993

Več se izve pri g. Jakliču v št. Rupertu na Dolenjskem.

Orehe, suhe gobe, kumno, oves

ter sploh vse deželne pridelke kupuje Anton Kolenc v Celju. 647 32

Večje število tesarjev

sprejema proti dobremu plačilu Ivan Zakotnik, tesarski mojster, Danajška cesta št. 40. 1666-48

V najem ali na račun se išče takoj dobro vpeljana 2894-2

gostilna

v Ljubljani ali na deželi. — Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Majhna prodajalnica,

pripravna zlasti za čevljarja, se odda s 1. novembrom 1907 v Ljubljani, Vegove ulice 12. 3024 1

Službe išče gospica,

ki je dovršila s prav dobrim uspehom trgovsko šolo, v kaki trgovini ali pisarni, v mestu ali na deželi. Pismene ponudbe pod „H. I. Gorjenja vas št. 23 p. Ribnica“. 2963 2

Na prodaj je lepa senožet

v Trnovskih logih, preko mostu del 17. Več pove Florijan Čelešnik, Opekarska cesta št. 22 v Ljubljani. 2930-2

V lepo meblirano mesečno sobo

s posebnim vhodom se sprejmeta dva gospoda na hrano in stanovanje ali pa dva dijaka iz boljše rodbine. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 2861-3

Gostilna

v ljubljanski okolici se odda na račun stranki, kjer bi imel mož tudi postranski zaslužek ali kaki šivilji ali vdovi. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 2934-3

Brivski pomočnik

vešč in soliden delavec, 18—20 let star, se sprejme s 15. septembrom ali po dogovoru v dobro brivnico in stalno kondicijo. Ivan Svetec, brivec v Novem mestu, Glavni trg. 2994-2

Dva krojaška pomočnika,

vajena vsakovrstnega in tudi finega dela, se sprejmeta takoj. Dogovor ustmeno. J. Javčar v Škofji Loki. 2972-2

200 hl. vina

belega in rdečega ima na prodaj po jako ugodni ceni na drobno in debelo vitez plem. Thierry v Sromljah pri Brežicah. 2792-11

Vse bližje se izve pri Francu Warletzu v Brežicah.

V Kranju na Glavnem trgu se takoj ceno odda

nov prostoren lokal, z velikimi skladišči, šupo in dvoriščem, pripraven za vsako trgovino ali kako drugo primerno podjetje. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 2996-2

Domača tiskarna.
Vsako svoj lastni tiskar:

Z mojim tiskalnim aparati s kavčukovimi žrkami lahko vsako takoj tiska: posetnice ali naslovne karte, avize, okrožnice, uradna povabila i. t. d. Enkratna sestava omogoča na tisoče odiskov. 1289-22

Cena z vsemi pritiskalnici:

65 žrk . . . K 1-;	140 žrk . . . K 2-40;	354 žrk . . . K 6-;
90 žrk . . . K 1-40;	211 žrk . . . K 4-;	468 žrk . . . K 7-20;
120 žrk . . . K 2-;	255 žrk . . . K 4-80;	650 žrk . . . K 10-;
	809 žrk . . . K 12-;	

Za K 3- okusno izvršena gumasta štampilja do 4 vrst besedila, neomejene stanovitnosti v elegantni kaseti z vedno trajnim barvalnikom.

J. Lewinska, tvornica za štampilje in livarna gumastih žrk.
Ceniki zastoj. — Dunaj 1/22 Adlergasse 12. Podružnica v Odesi na Ruskem. — Zastopniki se iščejo.

Trgovski pomočnik
prva moč

vojašine prost, izurjen v manufakturni, špecerijski in železninski stroki, zanesljiv računar, soliden, vljuden in spreten prodajalec, se sprejme pod ugodnimi pogoji takoj pri trdkl

Slavoj Jenko dediči v Podgradu, Jstra.

Ponudbi so priložiti prepisi izprieval. 3001-1

JOSIP FERENČAK
trgovec v Brežicah

naznanja sl. občinstvu, da je prevzel trgovino g. **JOS. ZEVIKA** z dnem 1. avgusta t. l., ter priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega in špecerijskega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. po najnižjih cenah, in jamči za zanesljivo dobro blago in za točno postrežbo ter se priporoča za mnogobrojni obisk. 2977-2

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje hranilnih vlog: 23 milijonov K. Rezervni zaklad: nad 800.000 kron.

v lastni hiši, v Prešernovih ulicah šte. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev. 124-9

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6%, izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Dijak
se sprejme na stanovanje in hrano, na Francovem nabrežju šte. 7 v L. nadstropju. 2915-3

Zlata svetinja
Berolin, Partz, Rim itd. 3003-1

Seydlin
Najboljše kozm. čistilo za zobe
Izdeluje: O. Seydl
Stritarjevo ulice 7.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovcu in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene, valnici in od mene preskušene. — Ilustr. 18 vani ceniki zastoj.

Tako pišejo naši odjemniki!!!

Danes sem dobil od Vas blago, ki sem z njim zadovoljen: Vašo firmo lahko vsakomur priporočam na topleje. Bregovca, 2/3. 1907. Gebhart Fritz, c. k. Adjunkt.

Te in enake zahvale in priznanja, ki smo jih dobili so najboljša priporočila in dokazi za solidno in pošteno postrežbo. 3006-1

Vsi smo tkalci, izdelujemo blago sami in ga oddajamo svoim odjemnikom po izvršni tovarniški ceni.

6 rjuh brez šiva, la 50x200 cm vel. K 14 53
1 kos 20 metrov dobrega rumenega platna 78 cm širokega . . . K 10-
1 kos 23 metrov Zlatne cesarke tkanine 82 cm široke, neraztržljive, za dolgoletno rabo K 2-
1 kos 20 metrov šifona 28 cm širokega K 12-
1 kos 23 metrov najboljšje domače tkanine 82 cm široke . . . K 18-40
1 kos 14 metrov snežnobelega platna za rjuhe 153 cm širokega . . . K 19-60
Tuc. domač. damast. brisač 50x110 cm v. K 7-
" domačih brisač . . . K 4-
" batistnih žepnih robcev . . . K 2-40

Prekrasne novosti barhenta, flanele, grizeta, oksforda, kanfasa, damasta, namiznega perila, volnatega blaga samo izborne kakovosti po čudovito nizkih cenah naravnost na zasebnike.

Tkalnica za bombaževino in platnino
Bratje Krejcar
Dobruška 70 na Češkem. Vzorci franko.

Popolna oprema za novorojenčke otroško perilo
v zalogi za vsako starost priporoča znana trgovina s perilom

C. J. HAMANN
LJUBLJANA.
Perilo lastnega izdelka. 1870 Ustanovljena 1870.

K 450.000
13 vseh dobitkov v letnih žrebanjih 13
nudi nastopnih pet dobitnih listov:

1 avstrijskega Rdečega križa srečke
1 italijanskega Rdečega križa srečke
1 ogrskega Rdečega križa srečke
1 Basilijskega Rdečega križa srečke
1 srbske državne (tabačne) srečke.

Prihodnje žrebanje že 2999-1
14. septembra 1907.
Vseh pet listov skupaj v gotovem denarju K 71-25 ali v 32 mesečnih obrokih po K 2-50.

Po vpslatvi prvega obroka K 2-50 po pošti nakasni dobi kupec zakonito kolkovano prodajno listino s serijami in številkami srečk, na katere ima nato edino igralno pravico in so vsi dobitki njegova edina last.

Stalni krajevni zastopniki se nastavljajo povsod.
Banka in menjarstva
„Moravsko-niženost. Merkur“
Brno, Nová ulice 20.

TING-TING
ki usmrti vse stenice z zalego vred.

Uspeh sajameen.
Nestrupeno, blagodiše, razkuževalo! Dobiva se v steklenicah po 60 vin., zraven spadajoča brizgalnica 20 vin. 1/2, 1/4 in 5litrska steklenice za hotele, bolnice, sanatorije, pensone primerno ceneje.

Glavna zaloga na Dunaju, XVIII., Gentzgasse 27.
V Ljubljani drogerija Anton Kanc in tvrdka Karol C. Holzer.
Druga sredstva odločno zavračajte! 2471-7

Poslajte 50 kr.

v snamkah. Za to dobite 3 velefine higienične vzorce, 6 vzorcev 90 kr., 12 vzorcev 1 gld. 70 kr., 20 vzorcev 3 gld. 40 kr. poleg najnovejšega ilustriranega cenovnika in navodilo za uporabo francoskih in ameriških gumastih predmetov, tucat od 45 kr. naprej. V zalogi so vse kuriozitet, mnogo novosti, izdeluje vsak gumasti predmet. Najcenejše in direktno se kupi le pismono naročilo. Diskretna pošiljatev.

H. AUER, zaloga tovarniških gumastih predmetov.
Dunaj, IX./5, Nussdorferstrasse 3-10. 657 29

Dve hiši na prodaj.

Zaradi smrti posestnice gospe Hedvike Schulz se bo prodala dne 18. septembra t. l. prostovoljno na javni dražbi enonadstropna hiša št. 99 na glavnem trgu v Novem mestu, kjer se nahaja prostorna, za vsako trgovino pripravna prodajalna. Pri hiši je tudi gozdna parcela v Rasnem. Izklicna cena 9300 kron.

Dalje 10 minut od Novega mesta blizu Božjega groba in deželne kmetijske šole na Grmu

Vila z balkonom, prostornim pritličnim in prostornim podstrešnim stanovanjem z vodovodom v hiši. Tudi prostorna klet in obširen vrt je pri hiši. Izklicna cena 11.750 K.

Ugodni dražbeni pogoji so na ugled pri c. kr. notarju g. dr. Pozniku v Novem mestu, kjer se bo ob 9. uri dražba vršila.

2917-3

Naznanilo.

Podpisana si usojata slav. občinstvu vljudno naznaniti, da se njuna pisarna

za sprejemanje lepakov, za naročila za snazhenje stanovanj, tudi s strojem Vacuum-Cleaner nahaja

v Gosposkih ulicah št. 3.

Na razpolago za plakatovanje je 70 desk na najživahnnejših prostorih v mestu.

Za točno in vestno izvršilo po zmernih cenah jamčita in se priporočata za številna naročila

Matelič Peter Perdan Fran.

Penzijonat za dijake v Idriji.

S pričetkom šolskega leta 1907/08 se otvori v Idriji modern penzijonat za dijake pod strogim nadzorstvom. Učencem je na razpolago zdravo stanovanje, velik vrt, kopališče, električna razsvetljava, klavir in vse za vzgojo potrebne udobnosti. o o o o o o

Cena mesečno 50 kron.

Natančnejši podatki pod naslovom: „Penzijonat, Idrija“.

3011-1

Kateri zakonski brez otrok
bi hoteli vzeti
deklico
brez očeta za svojo.
Prijazna ponudba naj se pošlje na
upravnstvo „Slovenskega Naroda“ pod
št. 111. do 1. oktobra. 29 9-3

Deklica

pridna in poštena, s 7 razredi šole v
Smihelu pri Novem mestu, 15 let stara,
vešča slovenskega in nekaj nemškega
jezikov v govoru in pisavi, želi vstopiti
v kako trgovino kjer bi imela vse:
stano-anje, brano in obleko. 2964-2

Več pove iz prijaznosti gosp. Ivan
Radelj, posestnik, mlinar in žagar
v Gornjih Ponikvah pri Trebnjem.

Rabljen ali dobro ohranjen
parni stroj
ali

lokomobila

od 12-15 HP se želi kupiti.
Vprašanja na upravnstvo „Slov.
Naroda“. 2954-3

Pozor, gostilničarji!
Oddajo se s 1. novembrom 1907
v Gosposkih ulicah (araven „Narodue
kavarne“) 2540 4

gostilniški prostori

obstoječi iz točilnice, 2 velikih sob za
goste, velike kuhinje, 1 soba za posle,
2 stanovanjskih sob in lepe ter dobre
kleti za pijače. Razsvetljava je že
vpeljana. Vhod tudi iz Židovskih ulic.
Prostori so pripravljeni tudi za pisarno,
prodajalno ali za kako drugo
večjo obrt.

Potenciala daje bišni oskrbnik
AL. KUNST, Židovske ulice št. 4.

SUKNA
In modno
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franco.

Pozor!
S 1. oktobrom t. l.
se odda na račun
dobro idoča
gostilna

s krasnimi lokali, na razpolago je tudi
ledenica in jako prostorna, lepa gospo-
darska poslopja.

Za ta obrt naj se zanimajo le
mesarji, ker v občini ni konkurence,
tedaj prihodnost dotičnemu gotova.

Potrebne kapitala za oba obrta
K 2000.
Ponudbe na „I. V. R.“ Sv. Križ
pri Kostanjevici. 2937-3

**Pred
nakupom**
si oglejte velikansko
**sukneno
zalogo**
R. Miklauca
v Ljubljani, Špitalske
36 ulice št. 5.
Ostanki
pod ceno!

Kdor hoče kupiti zavitek za 6 vinarjev,
naj zahteva izključno

„Ottoman“ cigaretni papir.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 38,242.07478 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 91,936.993.72 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
s veselo slovensko-narodno upravo.
Vsa posla dela:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarna so v lastni bančni hiši
v Gosposkih ulicah št. 13.

Občudovanje
vzbujajo povsod novi
„Titania“ parni brzovalni
stroji.
V tretjini prejšnjega časa se opere sedaj perilo bleščeče belo
ob manjšem trganju. Vsak otrok lahko vrti stroj! Pranje je
zabava! Perice sploh ni treba! Prihrani 75 odstotkov časa,
mila in kuriva. Vsak stroj damo na poizkušnjo. Cene od K 54—
naprej Prospekti, lepaki, izpričevala zastoj. Zastopniki se iščejo.
Titania Werke, Wels št. 130, Gor. Štajersko.
Specialna tvornica za parne pralne stroje, ovijalnike, brzovalnike za živinsko krmo,
žaljalne stroje in separatorje. Na tisoče jih je že v obratu.

Dijake

sprejme na hrano in stanovanje in
pod strogo nadzorstvo dobra
rodbina. 29 1-2
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Opilovan z veliko zlato svetinjo in
častno diplomom na spomladni razstavi
na Dunaju leta 1906.

**Naravni brinovec
borovničar slivovec
hruševce in droženo
vinsko žganje**

prodaja
Franc Pustotnik v Blagovici
pošta Lukovica, železniška po-
staja Domžale. 2565 17
Odlikovan z zlato svetinjo, zlatim križ-
cem in častno diplomom na razstavi
Londonu l. 1906.

Dobrakuharica
je izšla spisala **Minka Vahičeva** je izšla
v založništvu Lav. Schwentmerja v Ljubljani.
Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseja na 576 straneh več nego 1300 re-
ceptov za pripravljanje najokusnejših jedi do-
mače in tuje kuhinje, ima 8 fino koloriranih
tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.
Hvali jo vse: kuharica s svojega strokov-
njskega stališča, literarna kritika za: adi lepega
lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene
lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nena-
vadne opreme, in končno varčna gospodinja
zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego
znane nemške kuharske knjige.

59 42

Ustanovljeno l. 1870 **SEB. UNTERHUBER** Lastnik Fr. Benque
Tovarna cementa v Weissenbachu. — Tovarna cementnih izdelkov in
umetnih kamnov. — Podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.
v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 73
nasproti topničarske vojašnice
(telefon št. 273)
se priporoča v izvršitev vseh kamnoseških del iz umetnega kamnja (v različnih imitacijah) kakor: posa-
mezne dele za fasade, balkone, grobne spomenike itd. Stopnice po naročilu narejene z železno sestavo,
cementne cevi (rore) z vloženo žično pletuino za napravo vodotokov, vodovodov itd. itd. Plošče iz cementa
(metalique) preproste in z različnimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. Prevzete
betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in romancement iz
Weissenbacha. — Proračuni stroškov zastoj in poštne prosto.

1726 16

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
priporoča svoje **Specialiteta:**
izborna pivo. črno pivo „Salvator“.
Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon št. 187.
Pošiljatve na dom sprejema restavracije gosp. E. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 82.)

1454-87

Poštenemu načelu, da svoja
OBUVALA
prodajamo po strogo stalnih, brezkonkurenčno nizkih cenah, ki so vtisnjene v vsak par, se ima zahvaliti
naša firma za nedosežni renomé!
Elegantna priljubljenost! Priporočamo nastopno označene vrste: Odlična kakovost!

Moški štifletni, močno delani . . .	fl. 3-50	Damski salonski čevlji iz črnega usnja	fl. 1-50
Moški štifletni, iz prav dobre kozlo- vine, jako ceno . . .	4-60	Damski polčevlji, chevreau, lahki in solidno delani . . .	3-75
Moški čevlji na trakove, pripravljeni za trpež . . .	3-75	Damski čevlji na trakove iz stanovit- nega črnega usnja . . .	3-25
Moški čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine . . .	4-75	Damski čevlji na trakove iz dobrega rjavčevega usnja, moderna oblika . . .	3-40
Moški čevlji na trakove, usnje la box- calf, orig. Goodyear šivani . . .	6-25	Damski čevlji na trakove iz najfinej- šega chevreau, Goodyear šivani . . .	4-25
Moški čevlji na trakove, usnje la box- calf, American-Style . . .	7-50	Damski čevlji na gumbe, iz izvrstnega črnega usnja . . .	5-75
Moški polčevlji na trakove iz dobrega, voljnega usnja . . .	3-—	Damski čevlji iz la chevreau, Goody- ear šivani, prav elegantni . . .	6-—
Moški drilasti polčevlji, z usnjem ob- šiti, črni, rjavi in sivi . . .	1-10		
Isti za dame . . .	1-—		

Specialiteta: „Goodyear svetovni“ čevlji in škornji prav odlične popolnosti. Največja izbira damskih polčevljev vseh vrst, dalje deškega,
otroškega in dekliškega blaga najboljšje kakovosti po izredno zmernih cenah.
ALFRED FRÄNKEL, kom. dr.
Zastopnica: **JOSIPINA HERRISCH v LJUBLJANI, Stritarjeve (Špitalske) ulice št. 9.**

1231-7

Razglas.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se bodo vršile sprejemne skušnje za prvi razred dne 16. septembra dopoldne.

Učenci, ki žele biti sprejeti v prvi razred, se morajo oglasiti dne 15. septembra dopoldne pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesiti krstni list in šolsko naznanilo.

V II—VIII. razred se bodo učenci sprejemali dne 16. septembra od 8. do 12. ure dopoldne.

Šolsko leto 1907—1908 se začne dne 18. septembra s slovesno službo božjo.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije v Kranju dne 4. septembra 1907.

Hamburg-Amerika Linie
Vožnja traja dni 6 dni izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

"Amerika" 24.000 ton "Kaiserin Augusta-Victoria" 25.000 ton

toraj še enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**

Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

4:58 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)

7:05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. z., Trbiž, Beljak, Celovec.

7:07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9:05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)

11:40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.

1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.

7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

8:37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja.

8:45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

11:50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

6:58 jutraj. Osebn. vlak iz Trbiža, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

8:34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Rudolfovega.

11:15 predpoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice.

2:32 popoldne. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja.

4:36 popoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

6:50 popoldne. Osebn. vlak iz Jesenice, Prage, Celovca, Beljaka. (Samo od 1. junija.)

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7:28 jutraj. Mešani vlak v Kamnik.

2:05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.

7:10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.

10:50 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6:46 jutraj. Mešani vlak iz Kamnika.

10:59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.

9:10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.

6:55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-evropejskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Občinska hranilnica

v Kostanjevici

edina hranilnica v kostanjeviškem okraju

naznanja, da je pričela

s poslovanjem v začetku meseca avgusta t. l.

in se nahaja

v občinski hiši zraven županskega urada.

S strankami posluje vsako nedeljo in torek od 8.—12. ure dop.

Ob navedenih dnevih sprejema hranilne vloge, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Za varnost vlog jamči občina kostanjeviška z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo, hranilnica sama je pod nadzorstvom c. kr. deželne vlade, pri kateri je naložena varščina v znesku 20.000 kron.

Posoja se na zemljišča po 5%, na menice in vrednostne papirje po 6% na leto.

Občinska hranilnica v Kostanjevici,

meseca avgusta 1907.

Ivan Globočnik l. r.
predsednik upravnega odbora.

Rajmund Doležalek l. r.
predsednik ravnateljstva.

Alojzij Gatsch l. r.
blagajnik.

Lavoslav Bučar l. r.
pisarniški ravnatelj.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“

Ljubljana

Stari trg št. 9

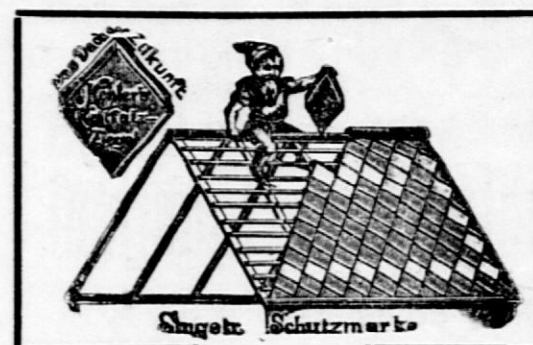
velika zaloga

čevljev

domačega in tujega izdelka.

Trpežno blago. — Cene solidne.

Točna postrežba.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland cimenta in peska.

Streha prihodnosti.

Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in bolj lahka streha

kakor iz vsake druge vrste strešnih

opek iz ilovice.

Odklikovan s diplomom, zlato medaljo in

častnim križcem v Parizu 1904.

Edini izdelovatelj na Kranjsko

JANKO TRAUN

Izdelovatelj omentnin

Glince pri Ljubljani.

Najboljši kozmetični predmeti so:

Ada milo 70 h, cream po 1 K.
za osepjanje polti in telesa

Ada ustna voda
zobni prašek po 1 K.
za gojitve zob in ust.

Ada lasna voda
lasna pomada po 1 K.
za ohranitev in rast las.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni
Mr. Ph. Mardetschläger, komik
J. Svobode naslednik
v Ljubljani.
Nadomestke na „Aido“ vračajo.

Avg. Agnola
v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
steklenine, porcelana,
svetilk, zroal, šip, ko-
zarcev, vrčkov itd.
Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda
po najnižjih cenah.

FRAN CHRISTOPHOV

svetli lak za tla

Je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

V Ljubljani:

Anton Stacul in Anton Kanc.

Bled: Wölfling. Kočevje: Bartelme. Kranj: Fr. Dolenz. Krško:

Aumann in sin. Postojna: A. Ditrich. Radeče: Gschella. Škofja

Loka: M. Žigon. Trnovo: Brinšek. Tržič: Raitharek. Vipava:

Bratovo. Vrhnika: Jelovšek.

898-8

Velika eksportna tvrdka

Franc Keber

Ljubljana Dunajska cesta 12

Nikel. cil. rem. ura 2'65 gl.

Srebrna cil. rem. ura 3'85 gl.

14 kar. zlata ura 22 gl. Srebrna dam-

ska ura 4-50 gl. 14 kar. zlata ura 12 gl.

Zahtevajte ceno po najnižji ceni.

232-84

Oznaniilo.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani se prične šolsko leto za oddelke: šola za obdelovanje lesa, šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola za dame

dne 19. septembra 1907.

Na nove vstopajoči učenci in učenke se morajo v spremstvu staršev ali njih namestnikov zglasiti v ravnateljevi pisarni (Stari trg 34, Zatiški dvorec)

dne 16. ali 17. septembra

dopoldne od 9. do 12. ure ali popoldne od 3. do 5. ure.

Šola za obdelovanje lesa ima dveletni pripravljalni tečaj za dečke, stoječe še v ljudsko-šolski obveznosti. Tečaj pripravlja za vstop v strokovne oddelke (mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo in kiparstvo) ali pa za vstop v katehizatski obrt; v tem slučaju nadomešča spodnje razrede nižje realke.

Zimski kurzi za stavbne obrtnike (zidarje, tesarje in kamnoseke) se otvorijo dne 3. novembra. Vpisovanje se vrši zadnje 14 dni pred pričetkom kurza. Vsak kurz traja 3 zimske semestre. Namen tem oddelkom je pripravljati obiskovalce za zakonito predpisani mojstrski izpit v navedenih stavbnih strokah.

Sprejemni pogoji: I. na šoli za obdelovanje lesa:

A) V pripravljalni tečaj: I. letnik: Dovoljena ljudska šola in starost 12 let

(do 31. decembra 1907). — II. letnik: Znanje učne tvarine I. letnika

in starost 13 let (do 31. decembra 1907).

B) V strokovne oddelke: Dovoljena pripravljalni tečaj ali meščanska šola ali

pa 3 razredi srednje šole (neugodni redi iz latinščine in grščine se ne

vpoštevajo); starost 14 let (do 31. decembra 1907).

II. na šoli za umetno vezenje in čipkarstvo: Dovoljena ljudska

šola in starost 14 let, izjemoma že 12 let (do 31. decembra 1907)

III. na obeh javnih risarskih šolah se sprejemajo učenci in učenke

celo šolsko leto, kolikor to dopuščajo prestori.

IV. V zimске kurze za stavbne obrtnike se sprejemajo obisko-

valci, ki imajo učni list dotične stavbne obrti in so stari najmanj 18 let.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1907.

8000-1

C. kr. ravnateljstvo.

Poslano!

Slav. občinstvu, staršem, šolski mladini ter uradom dajem na znanje, da sem primoran zaradi pomanjkanja prostora in svetlobe svojo trgovino na Mestnem trgu št. 11 moderno prezidati in ker moram svoje sedanje prostore v najkrajšem času izprazniti, dovoljujem od danes naprej vsakemu kupcu, ki si hoče prav cenó blago nabaviti in sicer na vse papirnatne izdelke, pisalne in risalne potrebščine ter vsake vrste galanterijsko in norimberško blago sploh vse, kar je sedaj v zalogi,

10 do 15% popusta od računa.

P. n. trgovce na deželi opozarjam na ugodno priliko.

Upam, ker je to redka prilika, da me bode sl. občinstvo mnogo posečalo v svojo lastno korist in se priporočam z najodličnejšim spoštovanjem

2989-1

FR. IGLIČ

trgovina s papirjem in galanterijo.

Na drobno in na debelo.

Národna knjigarna

v Ljubljani
na Jurčičevem trgu 3.

„Narodna knjigarna“ se bo bavila z razprodajo knjig vseh strok in vseh jezikov, z naročevanjem na vsakovrstne nepolitične časopise in se zlasti priporoča za nakup vsakovrstnih

šolskih knjig

za I. in II. drž. gimnazijo, za realko, za učiteljišče, za mestno višjo dekliško šolo, za obrtno šolo in za vse ljudske šole.

Z „Narodno knjigarno“ je združena

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

ki je preskrbljena z najizbornejšim blagom in priporoča vsakovrstni papir: kancelijski, konceptni, pismeni, ministrski, dokumentni, ovitni, barvani in za pisanje na stroj; dalje priporoča svojo bogato zalogo

krasnih kaset pisemskega papirja, veliko izbiro vsakovrstnih svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, čopičev, črnih, barv, kred itd. ter vse risarske in slikarske potrebščine zlasti za realce in gojence obrtne šole.

Nadalje je v zalogi bogata izbira

trgovskih knjig

vseh vrst v različni vezbi istotako notezov, beležnic, odjemalnih knjižic in sploh vseh potrebščin te stroke.

Lastništvo je poskrbelo za priznano dobro blago, določilo kar mogoče nizke cene in poskrbelo za hitro in točno postrežbo in se priporoča v tej zavesti blagohotni naklonjenosti in podpori slav. občinstva.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

294 64 **tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU**

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOČNA GRENČICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 124

Številka telefona 210.

prilagojena slavnemu občinstvu in splošno
gostilničarjem svoje izbrano

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

9 milijonov kron zastankov

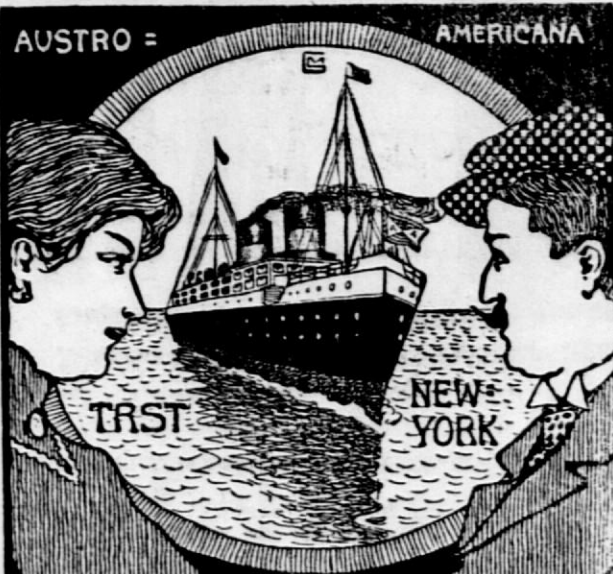
je lansko leto izterjala zveza „Kreditreform“. Zahtevajte zaradi izterjanja zastankov brezplačno prospekt št. 19 od društva „Kreditreform“ v Gradcu, Haydngaste 10. 5

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega K 12—, belega, jako mehkega skubljenega K 18—, K 24—, snežno belega, mehkega, skubljenega K 30—, K 36—. Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Piznu na Češkem. 2475 5

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetelca**
v Ljubljani, Kolesarske ulice 26.
Šahovska potovanja daje se brezplačno.

Naznanilo!

Naznanjam, da sem g. Fran
Perdana, bivšega pooblaščenega
poslovodja v mojem zavodu za
prilepljenje različnih tiskovin, dne
1. t. m. kot takega odslovil.
29.0—2 **A. Kallš.**

Učenca

iz poslane hiše, ki ima veselje do trgo-
vine, se sprejme v trgovino z meš.
blagom na deželi. Želi se priporočiti
učitelja.
Naslov pove upravnštvo „Sloven-
skega Naroda“. 19.6 2

Mislite na mnihovograške čevlje

moški na trakove najfin. izdelani od gld. 6.90
damski na trakove najf. izdelani od gld. 5.75
damski nizki pariški najf. izdelani od gld. 3.90

Tvornica jamči za vsak par.
== Popravljanja točno in cenó. ==

HENRIK KENDA

zaloga c. kr. priv. čevlarske tvornice
mnihovograške. 1077—13

Otvoritev trgovine.

Vljudno naznanjam p. t. občinstvu, da otvorim
v četrtek, dne 5. septembra t. l.

v Ljubljani, Židovske ulice 7
trgovino z modnim blagom

za dame in gospode ter vsemi potrebščinami
za šivilje in krojače.

Vašle svoje večletne prakse v tej stroki lahko
zagotavljam, da bom zadovoljila cenjene odjemalce
z najboljšim blagom po nizkih cenah ter vljudno
prosim prav obilnega obiska 2958—2

Josipina Podkrajšek

preje poslovoditeljica pri tvrdki A. Šinkovec
dediči na Mestnem trgu.

Naročila po pošti se bodo točno izvrševala.

Zaloznik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov
Klobuke čepice
v najnovejših taceh in v velikih izberah
priporoča
Ivan Soklič
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice

Vsakovrstne
rane
se morajo skrbno varo-
vati pred vsako nesnago
ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana
razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že
40 let se je izkazalo mečino vlažno mazilo, tako
imenovano **prasko domače mazilo** kot za-
nehalno sredstvo za obvaro. To obvaruje rane,
olajša vnetje in bolečino, hladi in pospešuje
zacelejenje.
K. Razpošilja se vsak dan. 24
1 cela pušica 70 v, 1/2
pušice 50 v. Proti pred-
plačilu 3 K 16 v po pošti
se pošilja 4 pušice, proti
predplačilu 7 K 10 pušic
poštne prosto na vsako
postajo avstro-ogrsko mo-
narhije.
Vsi deli embalaže imajo zakonito de-
ponovano varstveno znamko.
Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
Lokarna „pri črnem orlu“
Praga 1477 5
Malá strana, oget Nerudove ulice 203
Zaloga v lokarnah Avstro-Ogrske.
v Ljubljani se dobiva pri go-
spodih lekarnih: G. Piccolli, U.
pl. Trnkoczy, M. Mardetsch-
ger, J. Mayr.

Kaj toče majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil,
ker sem **Kathreinerjevo kavo** pil.

V prid zdravju naj bi
nibče ne pil močno razburja-
joče zrnate kave nemešane.

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

se je že izza mnogo let obnesla
za najokusnejšo primes, ki
je lahko prebavna, redilna in
krvotvorna, speš zdravje
in obenem dela
bavno pijačo
milo in prijetno.

Varstvena znamka:
Sila župana Kneipp.

Otroke
bi bilo samo še
navajati
Kathreinerjevo
kavo.

Szantnerjevi črevlji

Največja
zaloga

Tennis črevljev za gospode, gospe, dečke
in deklice.
Amerikanskih črevljev za gospode
in gospe.
Otročjih črevljev v najboljših oblikah.
Pomladanske novosti.

edini v kakovosti, lepi
obliki in fini izvršitvi!

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem
F. SZANTNER

Ljubljana, * Šelenburgove ulice 4. * Ljubljana.

Gostilni zastoj in poštnine prosto. Zunanja naročila točno proti povzetju.